

Artskyddsutredning Fladdermöss

DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden,
Nacka kommun
2026

Beställare

Nacka kommun

Organisationsnummer: 212000-0167

Kontakt: 08-718 80 00 (växel), info@nacka.se, <https://www.nacka.se/>

Leverantör

Väg & Miljö i Karlstad AB

Organisationsnummer: 556601-9989

Kontakt: 054213750, info@vagochmiljo.se, <https://vagochmiljo.se/>

Handling

Slutversion: 2026-02-26

Uppdragsansvarig: Anna Eriksson

Medverkande: Anna Eriksson, Andrea Lindberg, Mattis Arveström

Kvalitetsansvarig: Mattis Arveström

Fotografier (om inte annat anges): Väg & Miljö AB

Illustrationer och kartor: Väg & Miljö AB

Internt projektnummer: 1731

Foto på framsidan: Nordfladdermus, foto av Erik Berg

Citeras: Väg & Miljö i Karlstad AB. *Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026*. Uppsala, 2026.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 1 av 42

INNEHÅLL

1. Sammanfattning.....	3
2. Bakgrund.....	4
3. Lagrum, praxis och rättslig process	6
4. Metod	9
5. Beskrivning av detaljplanerna.....	11
6. Inventeringar 2023–2025.....	15
7. Bedömning av planområdenas och omgivande områdens betydelse för fladdermöss	19
8. Rödlistningskategori och hotbild för bedömda arter	25
9. Bedömda arters ekologi.....	26
10. Bedömningsgrunder för påverkan på fladdermöss	30
11. Påverkan av detaljplan Gäddviken	31
12. Påverkan av detaljplan Utblicken och Förmansbostaden	34
13. Skyddsåtgärder	37
14. Åtgärder som ytterligare kan stärka förutsättningar för fladdermöss	40
15. Slutgiltig bedömning för planalternativen	41
16. Referenser.....	42

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	2 av 42

1. SAMMANFATTNING

Nacka kommun arbetar med två detaljplaner, Gäddviken samt Utblicken och Förmansbostaden, i nordvästra delen av kommunen. Detaljplanerna omfattar totalt cirka 18 hektar och består till största del av redan hårdgjorda eller bebyggda ytor. Delar av planområdena består dock av naturmark, i huvudsak hållmark med inslag av mindre ytor ädellövspartier. Syftet med detaljplanerna är att möjliggöra för nyproduktion av flerbostadshus, förskolor och verksamheter samt att anlägga parkmiljöer

För att bidra med underlag till detaljplanerna genomförde Väg & Miljö under 2023–2025 fladdermusinventeringar inom och intill de aktuella detaljplaneområdena. Under dessa inventeringar registrerades sex arter av fladdermöss samt ett svårseparerat artpar och några inspelningar som endast kunde bestämmas till släkte. I samband med inventeringarna utfördes även kartering av potentiella boplatser för fladdermöss, vilket visade att det finns vissa strukturer i och omkring detaljplaneområdena som kan vara av värde för fladdermöss.

Alla fladdermöss omfattas av lagstadgat skydd enligt 4a § artskyddsförordningen. Denna artskyddsutredning avser därför att redogöra för registrerade arter, deras ekologi, rödlistningskategori och lagstadgade skydd, hur de riskerar att påverkas av den planerade exploateringen och huruvida planförslagen är förenliga med de förbud som listas i aktuell paragraf av artskyddsförordningen.

Med stöd från aktuell rättslig praxis och vägledning bedöms därmed planernas påverkan utifrån risk för att avsiktlig döda individer, störa individer samt negativ påverkan på den kontinuerliga ekologiska funktionen hos livsmiljön för fladdermöss på grund av föreslagen verksamhet. Inverkan på kontinuerlig ekologisk funktion bedöms utifrån påverkan på funktionen hos fladdermössens livsmiljöer; födosökmiljöer, vilo- och övervintringsplatser, förmåga till spridning i landskapet, och slutligen påverkan på fortplantningsområden och koloniplatser.

Den slutgiltiga bedömningen för bägge detaljplanealternativ är att skyddsåtgärder krävs för att undvika konflikt med punkterna 1, 2 och 4 i 4a § artskyddsförordningen.

Utförs skyddsåtgärderna listade under avsnitt 13, Skyddsåtgärder, bedöms utförandet av detaljplanerna inte utlösa förbuden listade i 4a § artskyddsförordningen.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 3 av 42

2. BAKGRUND

Enligt Miljöbalkens allmänna hänsynsregler ska den som avser bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skaffa sig den kunskap som krävs för att bland annat skydda miljön mot skada eller olägenhet (Kap. 2 § 2). Verksamhetsutövaren ska också utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för miljön (Kap. 2 § 3).

Enligt artskyddshandboken utgiven av Naturvårdsverket innebär detta att en verksamhetsutövare bland annat behöver ta reda på om det förekommer fridlysta arter i ett område och sedan undersöka om det i samband med en planerad åtgärd finns risk att exploateringen hamnar i konflikt med artens lagstadgade skydd. Detta skydd kan vara av varierande karaktär beroende på vilken paragraf av artskyddsförordningen (ASF) som arten omfattas av. Om det skulle visa sig att åtgärden trots genomförandet av skyddsåtgärder bryter mot de förbud som beskrivs för arten måste dispens sökas.

För att bidra med underlag till detaljplanerna genomförde Väg & Miljö på uppdrag av kommunen ett antal utredningar, däribland fladdermusinventering i Henriksdalsbacken och Gäddviken under 2023, kompletterande fladdermusinventering av Gäddvikens detaljplaneområde inom området Kvarnholmen under 2024 samt en övervintringsinventering av de bergum som finns i Gäddviken, detta under 2025. Vid inventeringen i Gäddviken noterades arterna dvärgpipistrell (*Pipistrellus pygmaeus*), nordfladdermus (*Eptesicus nilsonii*), större brunfladdermus (*Nyctalus noctula*), trollpipistrell (*Pipistrellus nathusii*), vattenfladdermus (*Myotis daubentonii*) samt det svårseparerade artparet mustasch-/tajgafladdermus (*Myotis mystacinus/brandtii*). I det intilliggande området, Henriksdalsbacken, (som inventerades samma sommar), registrerades förutom ovan nämnda arter, även ett fåtal filer av brunlångöra (*Plecotus auritus*). Vid inventeringen på Kvarnholmen registrerades endast dvärgpipistrell, nordfladdermus och större brunfladdermus. De arter som registrerades flest gånger i samtliga inventeringar var dvärgpipistrell, nordfladdermus och större brunfladdermus. Under inventeringarna gjordes även en kartering av potentiella boplatser för fladdermöss, där strukturer pekades ut som är eller kan vara av värde för fladdermöss.

Då alla fladdermöss omfattas av lagstadgat skydd via nationell fridlysning enligt 4a § ASF har denna artskyddsutredning upprättats. Denna utredning avser undersöka exploaterings eventuella påverkan på de registrerade fladdermusarterna. Syftet med artskyddsutredningen är att utreda huruvida exploateringen är av sådan grad att det finns risk att planerna hamnar i konflikt med förbuden i 4a § ASF.

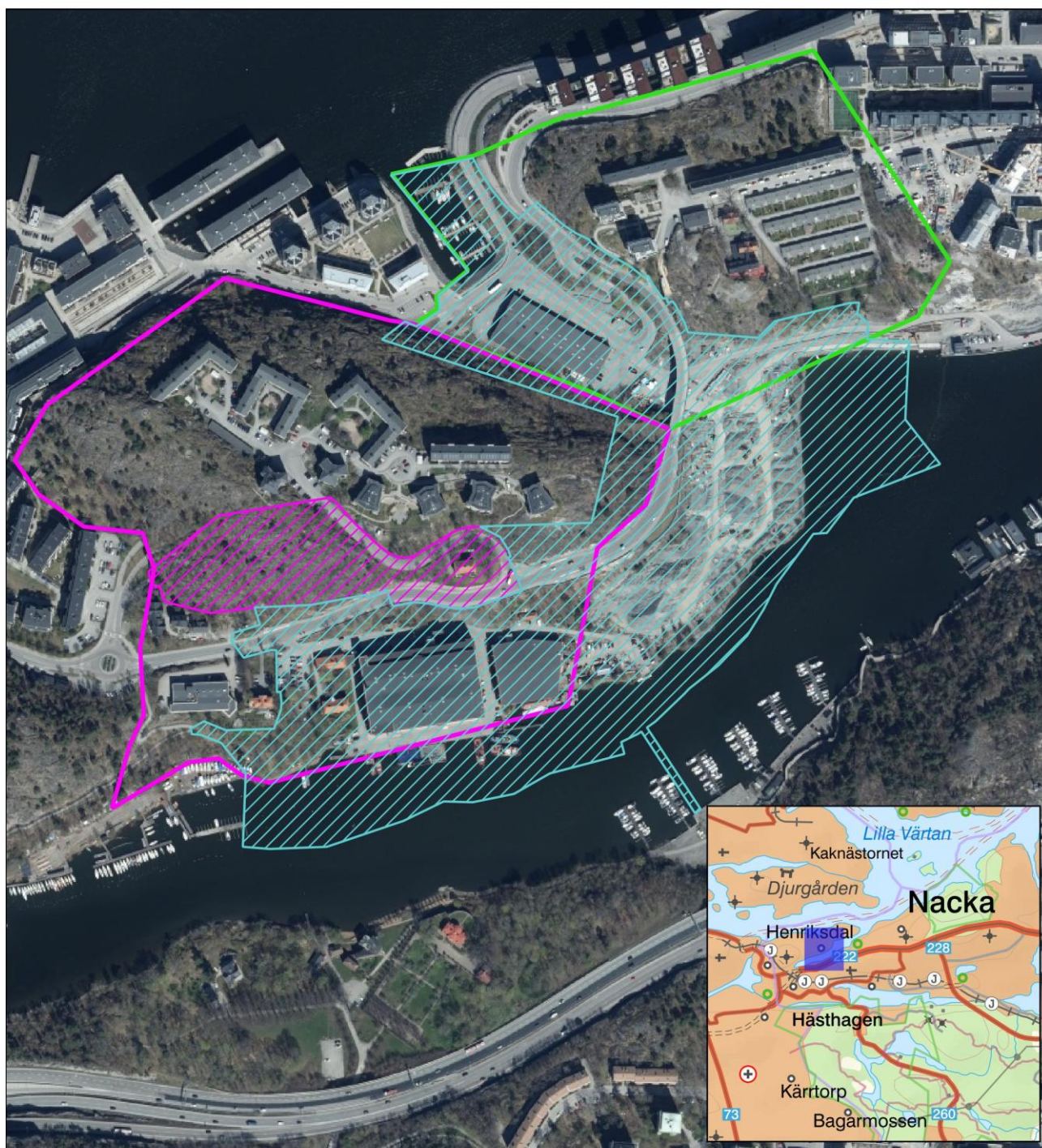
Denna artskyddsutredning avser utvärdera detaljplanerna för DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden (Figur 1).

2.1 Organisation och erfarenhet

Intern uppdragsledare för artskyddsutredningen har varit Anna Eriksson, biolog med god kännedom om fladdermöss och utredningar kopplat till artgruppen. Biolog Andrea Lindberg och biolog Isabella Rasmusson Honnér, båda med god kännedom om fladdermöss och erfarenhet av artskyddsutredningar, har medverkat i bedömningar och rapportförfarandet. Intern kvalitetsansvarig har varit Mattis Arveström, biolog med stor kunskap om såväl aktuell artgrupp som av artskydd.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 4 av 42

Artskyddsutredning fladdermöss
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden
Nacka kommun, 2026

0 100 200 300 Meter

- Inventeringsområde Gäddviken
- Inventeringsområde Kvarnholmen
- Detaljplanegränser
- Gäddviken
- Utblicken och förmansbostaden

Figur 1. Detaljplaneområdenas utbredning och position i landskapet.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 5 av 42

3. LAGRUM, PRAXIS OCH RÄTTSLIG PROCESS

3.1 Lagrum och skydd

Artskyddsförordningen (2007:845) är en lagstiftning som innebär fridlysning av ett antal arter och alla vilda fåglar, samt skydd av deras livsmiljöer. Artskyddsförordningen införlivar EU:s art- och habitatdirektiv ("livsmiljödirektivet") samt fågeldirektiv i svensk lagstiftning.

Alla fladdermöss i Sverige omfattas av lagstadgat skydd via fridlysning genom 4a § ASF (2007:845). Arter som listas i 4a § omfattas av lagstadgat skydd enligt bilaga 2 och/eller bilaga 4 i Art- och Habitatdirektivet (direktiv 92/43/EEG). Detta direktiv är utfärdat av EU i syfte att motverka förlust av biologisk mångfald inom EU:s medlemsländer.

4a § ASF lyder:

Det är förbjudet att, i fråga om sådana vilt levande djurarter som har markerats med N eller n i bilaga 1:

1. *avsiktligt fånga eller döda djur,*
2. *avsiktligt störa djur, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder,*
3. *avsiktligt förstöra eller samla in ägg i naturen, och*
4. *skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatser.*

3.2 Rättslig praxis och vägledning

Genom åren har svensk praxis för hur skyddet enligt olika paragrafer i ASF ska tolkas utvecklats och förändrats. Den rådande praxis för arter skyddade enligt 4a § ASF följer Art- och Habitatdirektivet, EU-kommissionens vägledning om Art- och Habitatdirektivet, EU-domstolens utlåtande i de förenade målen nr C-473/19 och C-474/19 ("Skydda Skogen") samt även Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens "Gemensamma riktlinjer för handläggning av artskyddsärenden i skogsbruket".

Enligt prejudikat från målsärendet "Skydda Skogen" bör arter som omfattas av lagstadgat skydd via Art- och Habitatdirektivet tillmätas skydd på individnivå. Då fladdermöss omfattas av skrivelserna i Art- och Habitatdirektivet bedöms därför påverkan enligt punkt 1 och 2 i 4a § ASF genom avsiktlig störning eller dödande på individnivå.

Enligt Art- och Habitatdirektivet samt Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens gemensamma riktlinjer utlöses förbudet enligt punkt 4 i 4a § ASF om kontinuerlig ekologisk funktion (KEF) hos livsmiljön för fladdermöss inte kan upprätthållas på grund av en verksamhet. KEF grundas i arternas ekologi och avser den ekologiska funktion en livsmiljö normalt ständigt tillhandahåller åt en art, till exempel som skydd eller födosöksplats. Bedömning av detaljplanens påverkan baseras därför på om KEF hos livsmiljön för de aktuella arterna i utredningsområdet kan upprätthållas.

Punkt 1 och 2 av 4a § ASF inleds även med begreppet "avsiktligt". Vad som avses med avsiktlighet är fördefinierat av Naturvårdsverket. Avsiktlighet betyder inte att den planerade åtgärden har för avsikt att döda, störa eller skada individer. Med avsiktligt menas i stället att verksamhetsutövaren varit medveten om risken för eventuell påverkan på skyddade arter som konsekvens av den planerade åtgärden och trots detta fullföljt åtgärden.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 6 av 42

Utförandet av en åtgärd utan tillräcklig inventering och utredning är dock inget alternativ. Detta då verksamhetsutövare enligt 2 kap. 2 § miljöbalken ska skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens typ och omfattning. Detta innefattar att skaffa kunskap om vilken påverkan den tänkta exploateringen kan ha på skyddade arter. Detta medför ett krav om inventering och utredning av skyddade arter.

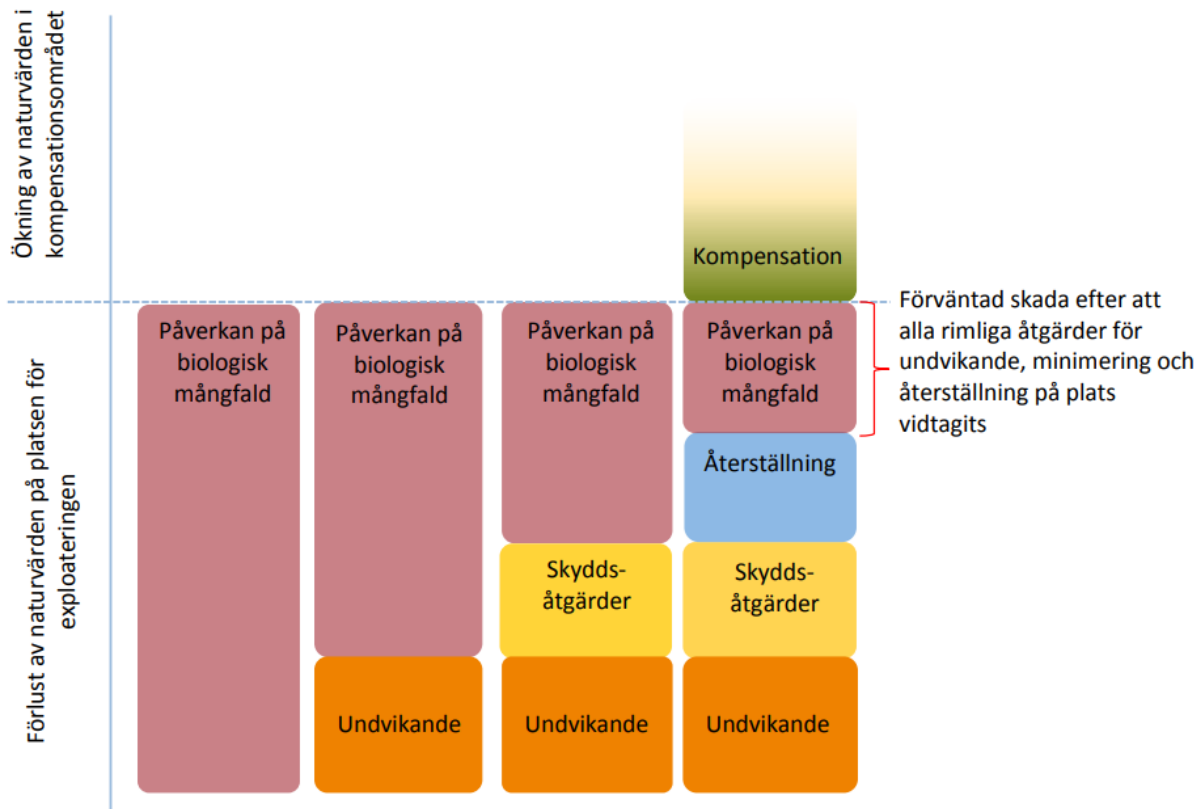
3.3 Skadelindringshierarkin

Den övergripande principen för naturhänsyn i planerings- och exploateringsprojekt är att skador på naturmiljön och på arter i första hand ska undvikas och minimeras. Denna princip är inbyggd i Miljöbalken (2 kap. 6 § - Lokaliseringsprincipen) och beskrivs i Naturvårdsverkets vägledning om ekologisk kompensation (2016). För att undvika skada på naturmiljö och arter har Naturvårdsverket tagit fram processen som benämns skadelindringshierarkin (Figur 2).

Skadelindringshierarkin består av tre viktiga steg:

- 1. Undvikande av skada:** Planeringen ska fokusera på att undvika skador genom lämplig lokalisering.
- 2. Minimering av oundviklig skada:** Efter att ha undvikit skador som kan undvikas, ska eventuell oundviklig skada minimeras genom olika skadebegränsande åtgärder.
- 3. Återställning av skada:** Om skada inte kan undvikas eller minimeras, ska åtgärder vidtas för att återställa den drabbade miljön.

Ekologisk kompensation bör endast övervägas efter att rimlig hänsyn tagits för att undvika, minimera och återställa negativa effekter. Kompensationsåtgärder blir i praktiken tidigast aktuella i dispensskedet.

Figur 2. Skadelindringshierarkin innebär att alla rimliga åtgärder för att undvika och minimera påverkan från en exploatering ska vidtas innan behovet av kompensation fastställs. Figur hämtad från Naturvårdsverkets vägledning om ekologisk kompensation (2016).

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 7 av 42

3.4 Skyddsåtgärder

För att förbuden i 4a § ASF inte ska utlösas krävs ibland skyddsåtgärder. Dessa utgår från skadelindringshierarkins tre steg: undvika, minimera, återställa.

Att undvika skada görs ofta genom att inte exploatera områden som skulle leda till att förbuden i ASF utlöses. Detta är ett arbete som görs inom processen för utformandet av detaljplanen, ofta till följd av vad som framkommer under en inventering och/eller artskyddsutredning. Andra skyddsåtgärder, till exempel anpassad belysning, kan även krävas för att undvika skador på individer och/eller livsmiljöer och därmed undvika att förbuden i punkterna 1, 2 och/eller 4 av 4a § ASF utlöses.

Skyddsåtgärder kan även behöva genomföras för att säkerställa att kontinuerlig ekologisk funktion upprätthålls. Även andra skyddsåtgärder, till exempel återställning av miljön efter skada, kan behövas för att KEF ska kunna upprätthållas och att inte förbuden utlöses.

Trots att skyddsåtgärder tillämpas är det dock inte alltid som dessa bedöms tillräckliga för att undvika konflikt med ASF. I ett sådant fall krävs dispens från 4a § ASF.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 8 av 42

4. METOD

4.1 Urval av arter

De arter som bedöms i denna utredning är de sex arter och det artpar som noterades vid genomförda inventeringar inom och omkring området som omfattas av detaljplanalternativen. Eftersom Henriksdalsbacken inventerades 2023 kommer även fynd och potentiella boplatser från detta område tas i beaktning, då det ligger precis intill aktuella detaljplaner och består av naturmiljöer som kan vara av värde för fladdermöss. Därtill är fladdermöss djur som rör sig över stora områden, varför även fynd från intilliggande områden är relevanta. Ett utdrag från artportalen har gjorts mellan 2000–2025, för att se om ytterligare arter har noterats inom och i det direkta närområdet (halvön som omfattar Henriksdal, Finnberget, Kvarnholmen). Utdraget visade att de arter som registrerats under 2023–2024 är de arter som även tidigare registrerats, det är därför dessa arter som bedöms (Tabell 1).

Tabell 1. De arter som noterats i samband med fladdermusinventeringarna i området, och som behandlas inom ramarna för denna artskyddsutredning.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Brunlångöra	<i>Plecotus auritus</i>
Dvärgpipistrell	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>
Nordfladdermus	<i>Eptesicus nilssonii</i>
Större brunfladdermus	<i>Nyctalis noctula</i>
Vattenfladdermus	<i>Myotis daubentonii</i>
Mustasch-/tajgafladdermus*	<i>Myotis mystacinus</i> / <i>Myotis brandtii</i>
Trollpipistrell	<i>Pipistrellus nathusii</i>

*Mustasch-/tajgafladdermus är nästan omöjliga att skilja från varandra vid inspelning med autobox eftersom deras sonar är mycket lika. Arterna har även liknande utseende och ekologi, varför de behandlas tillsammans.

4.2 Urval av data

Artskyddsutredningen är grundad på uppgifter som registrerades i samband med inventeringar av fladdermöss som utfördes inom detaljplaneområdena och det omkringliggande landskapet.

Resultatet för inventeringarna presenteras i handlingarna *Fladdermusinventering Gäddviken, Hantverkshuset och Utblicken Förmansbostaden, Nacka kommun 2023*, *Fladdermusinventering Henriksdalsbacken, Nacka kommun 2023* samt *Fladdermusinventering Kvarnholmen, Nacka kommun 2024*.

Inventeringen omfattade dels eftersök av fynd av fladdermöss, dels utvärderingen av planområdenas ingående biotoper som livsmiljöer för fladdermöss.

4.3 Påverkans- och konsekvensbedömning

Bedömning av detaljplanealternativens påverkan utgår ifrån arternas förekomst, ekologi och känslighet i kombination med omfattningen av exploateringen. Bedömningen tar hänsyn till såväl direkta som indirekta effekter av exploateringen.

Påverkansbedömningen utgår ifrån de förbud som beskrivs i gällande paragraf av ASF. Bedömning görs om det blir en avsiktlig påverkan i form av dödande eller störning av individer av fladdermöss. Bedömning görs också om den planerade exploateringen medför påverkan av sådan grad att kontinuerlig ekologisk funktion (KEF) hos livsmiljön för arterna inte kan upprätthållas.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 9 av 42

4.4 Osäkerheter

Inventeringarna omfattade området för detaljplanealternativen och deras direkta omgivning. Arternas status utanför dessa områden utgår ifrån fynddata i Artportalen, tidigare genomförda inventeringar samt bedömning om lämpliga habitat för arterna. På regional nivå finns mycket gott om data. På lokal nivå behöver bedömningarna snarare utgå ifrån naturmiljöns beskaffenhet. Detta gör att det finns en viss osäkerhet i bedömningarna, varför försiktighetsprincipen återopas.

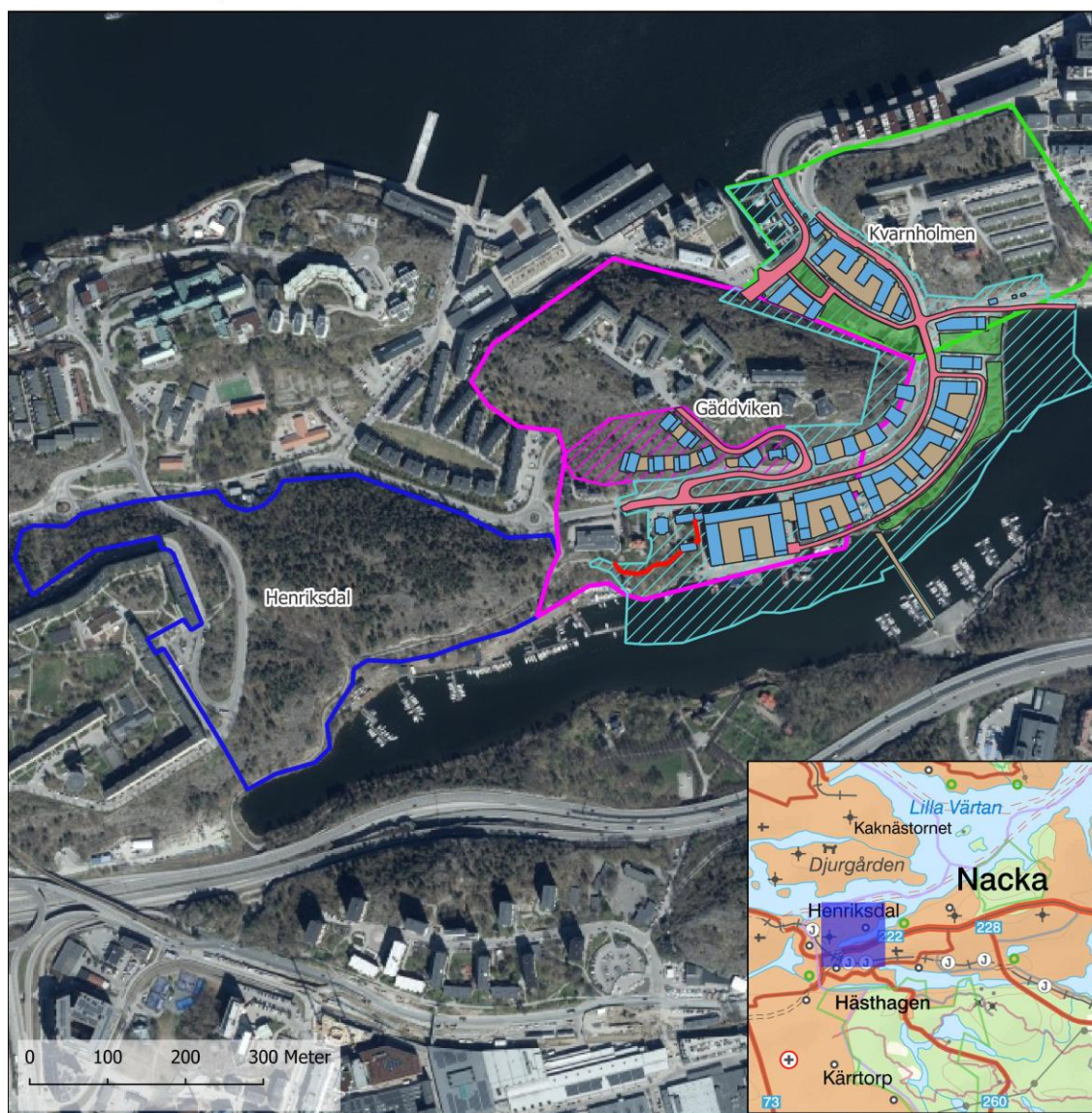
Osäkerhet vid inventering av fladdermöss inkluderar även att vid både automatisk och manuell inspelning kan en enda fladdermus ge upphov till ett stort antal inspelningar. Detta genom att flyga fram och tillbaka i autoboxens eller inventerarens närhet. Trots detta kan antalet registreringar ändå ge en indikation på aktiviteten i området och hur länge en fladdermus kan hitta byten på just den platsen. Med andra ord ger antalet registreringar ett mått på områdets betydelse för fladdermöss, om än inte det exakta antalet individer som nyttjar området.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 10 av 42

5. BESKRIVNING AV DETALJPLANERNA

Områdena som avses detaljplaneras är sammantaget cirka 18 hektar och belägna i nordvästra delen av Nacka kommun i Stockholms län. Denna artskyddsutredning utreder detaljplan Gäddviken samt detaljplan Utblicken och Förmansbostaden (Figur 3).

Artskyddsutredning fladdermöss
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden
Nacka kommun, 2026

Inventeringsområde Henriksdalsbacken 2023	Planerad exploatering
Inventeringsområde Gäddviken 2023	Byggnader
Inventeringsområde Kvarnholmen/Gäddviken 2024	Övriga konstruktioner ex garage, trappor, bro
Detaljplanegränser	Vägar/välgkanter
Gäddviken	Bullerskärm
Utblicken och förmansbostaden	Större parkmiljöer

Figur 3. Föreslagna detaljplaner med planerade byggnader samt inventeringsområdena för fladdermusinventeringar 2023 och 2024. Observera att gränserna för parkmiljöerna är ungefärliga.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 11 av 42

5.1 Detaljplan Utblicken och Förmansbostaden

Området som omfattar detaljplanen för Utblicken och Förmansbostaden är cirka två hektar stort. Området är beläget mellan Henriksdal och Kvarnholmen på Finnbergets sydsluttning. I området föreslås bostäder samt förskola.

Den västra delen av området för detaljplan Utblicken och Förmansbostaden är idag ett obebyggt naturområde och består av kuperad och karg terräng med berg i dagen och mindre trädbestånd, främst tall. I den östra delen finns en ekdunge och en byggnad som omges av trädgårdsmiljö.

5.2 Detaljplan Gäddviken

Området som omfattar detaljplanen för Gäddviken är cirka 15,5 hektar stort. Planområdet består idag till stor del av före detta industrimark. Området planeras bebyggas med bostäder samt förskolor, service, parker, torg, badplats och andra funktioner för att skapa en attraktiv och levande stadsmiljö.

Marken inom planområdet präglas främst av gamla industrier som har funnits i området. Planområdet innefattar i norr Finnbergets nordöstsluttning där det finns obebyggda bergsbranter samt en del träd och annan vegetation. Mellan Finnberget och Kvarnholmen finns det nästan helt utfyllda Hästholmssundet som är bebyggt med en verksamhetsbyggnad. Kvarnholmens västra sluttning ner mot Hästholmssundet utgörs av branter med främst lövträd och annan vegetation. Östra delen av planområdet ut mot Svindersviken består idag av obebyggda ytor med upplag och grushögar. Den västra delen av planområdet utgörs huvudsakligen av bebyggd mark och hårdgjorda ytor, förutom allra längst i väster där området består av en uppvuxen trädgårdsmiljö med stenmurar och andra landskapselement samt ett naturområde med lövskog ner mot Svindersviken.

Förutom nya bostadshus och parkmiljöer planeras även för en 3–4 meter bred, flytande och belyst gång-/cykelbro över Svindersviken. Bron är föreslagen att ligga i den västra delen av det nya parkområde som planeras längs vattnet. Det planeras också för en bullerskärm i den sydvästra delen av detaljplanen, denna ska gå igenom grönområdet åt sydväst (Figur 3).

5.3 Utvecklingsplaner i närområdet

Detaljplanen Utblicken och Förmansbostaden ingår i stadsbyggnadsprojektet Södra Finnberget tillsammans med den närliggande detaljplanen Hantverkshuset, som ligger intill detaljplan Utblicken och Förmansbostaden i dess sydvästra del. Den största delen av detaljplanen för Gäddviken ingår i Stadsbyggnadsprojektet Gäddviken, men en liten del i öster ingår i planprogrammet "Kvarnholmen, Hästholmssundet, Östra Gäddviken", som är Nackas största stadsbyggnadsprojekt och är under utbyggnad med över 2500 nya bostäder, kontor, skolor, kulturcentrum, kajer, park och strandpromenad.

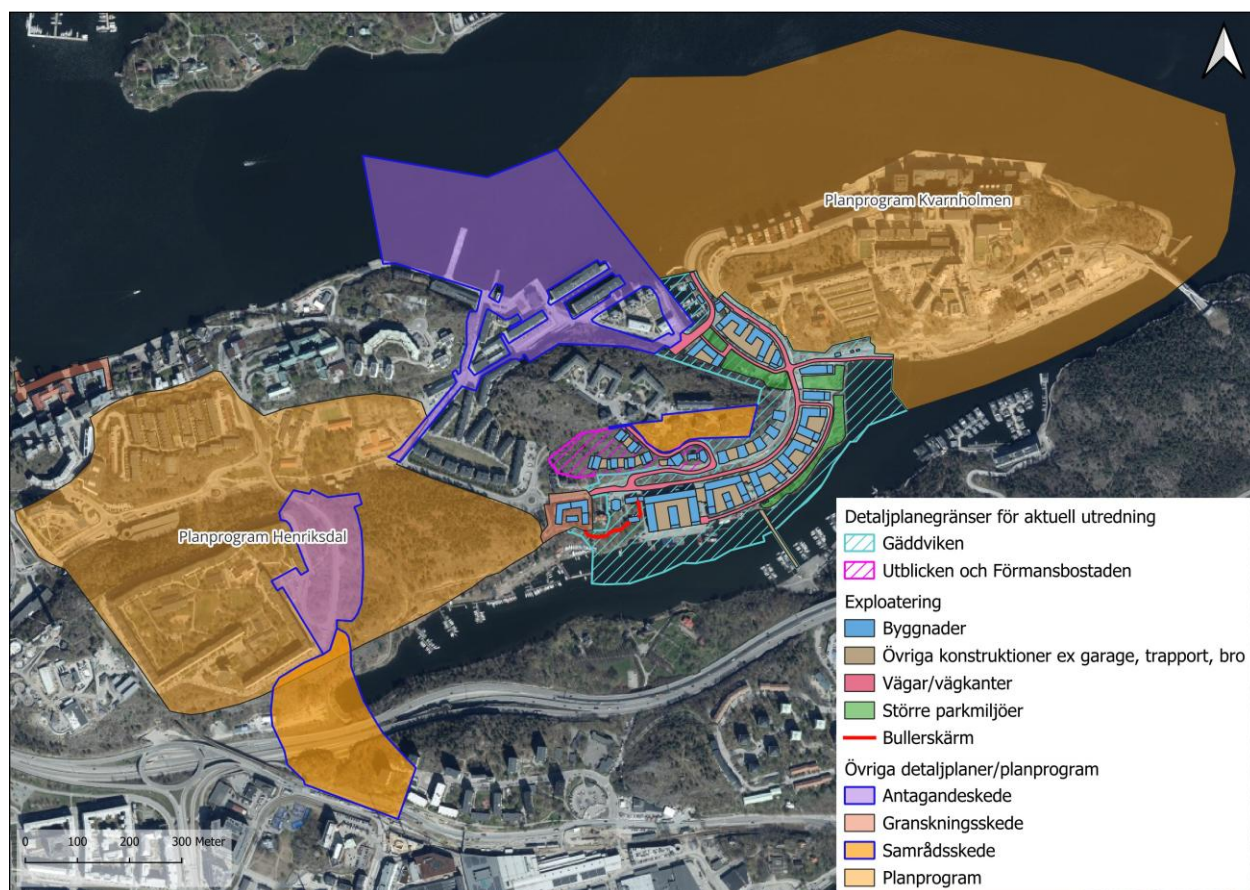
På Finnberget, i anslutning till planerna som är föremål för denna utredning, ligger även en detaljplan för Finnbergets bergum.

I den centrala, norra delen, av halvön som utgör Kvarnholmen, Gäddviken och Henriksdalsberget finns en ytterligare detaljplan, "Allmänna anläggningar Finnboda varv" som är i antagandeskede. Syftet med denna detaljplan är att kommunen ska ta över drift och underhåll av vissa gemensamma ytor och anläggningar i Finnboda varv genom att

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	12 av 42

markanvändningen ändras till allmän plats med kommunalt huvudmannaskap. Planen innebär alltså inte några stora exploateringar.

Den västra delen av halvön omfattas av ett detaljplaneprogram om utveckling av området, där bland annat detaljplan Henriksdalsbacken ingår. Enligt programmet kan området förtätas med upp till 1 900 nya bostäder samt lokaler för handel, kontor och fritid. Planprogrammet innebär även nya förskolor och förändring av befintligt skolområde. Programområdet ligger väster om de detaljplaner som utreds i aktuell handling, men behöver tas i beaktning i bedömningarna. Omgivande detaljplanegränser och programplaner visas i Figur 4 och planerad exploatering på halvön visas i Figur 5.

Figur 4. Översikt över detaljplaner och planprogram i anslutning till detaljplanerna Gäddviken samt Utblicken och Förmansbostaden.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 13 av 42

Figur 5. Planerad exploatering i detaljplanernas direkta närområde (på halvön som omfattar Henriksdal, Gäddviken och Kvarnholmen). Grön markering visar området för de detaljplaner som är föremål för aktuell utredning.

Delar av programplaneområdet för Henriksdalsbacken inklusive detaljplanen för Hantverkshuset, inventerades på fladdermöss år 2023, under samma tid som fladdermusinventeringen i Gäddviken ägde rum.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 14 av 42

6.1 Inventeringarnas upplägg och metodik

Fladdermusinventeringen utfördes genom inspelning och analys av fladdermusljud. Detta gjordes med hjälp av automatisk inspelning med utplacerade autoboxar samt manuell inventering med handhållen detektor. I tillägg gjordes en kartering av potentiella livsmiljöer för fladdermöss inom inventeringsområdena. Dessa klassificerades utifrån en tregradig skala (Tabell 2)

Tabell 2: Bedömningsunderlag av boplatSMiljöernas kvalitet. Eventuella observationer av fladdermöss lyftes också in i bedömningen men fokus låg på förekommande strukturer.

Lämplighet som boplatS	Punkt	Yta
Klass 1 (mycket trolig koloni-/övervintrings-/vilomiljö)	Många viktiga strukturer	Flera objekt med många viktiga strukturer
Klass 2 (möjlig koloni-/övervintrings-/vilomiljö)	Några viktiga strukturer	Många objekt med viss kvalitet eller enstaka objekt med hög kvalitet
Klass 3 (relativt låg chans att hysa koloni-/övervintringsmiljö, men utgör möjlig vilomiljö)	Enstaka viktiga strukturer	Enstaka objekt med viss kvalitet

I områdena placerades autoboxar ut som automatiskt registrerar fladdermössens ultraljud (Figur 6). Autoboxarna registrerade ljud från 21.00 – 04.00. Inventeringen gjordes i två omgångar om två-tre inventeringsnätter per gång i samtliga områden, en gång under yngelperioden och en gång under migrationsperioden. I Gäddviken utfördes inventeringen den 26 – 28 juni och 28–30 augusti 2023, på Kvarnholmen utfördes inventeringen den 1–4 juli samt 27 – 29 augusti 2024. Även det intilliggande området Henriksdalsbacken inventerades 2023, detta under datumen 26–28 juni samt 26–28 augusti.

I Gäddviken eftersöktes dessutom övervintrande fladdermöss i bergrummen under Finnberget, detta den 28 januari 2025. Under besöket utfördes manuell inventering med handhållen detektor (modell Echo meter touch 2 Pro), ficklampa och värmekamera med syfte att försöka upptäcka potentiellt övervintrande fladdermöss samt för att utvärdera bergrummets lämplighet som övervintringslokal. Fukt- och temperaturmätning inuti bergrummet utfördes också.

6.2 Resultat och slutsats av inventeringarna

I inventeringsområdet för Gäddviken noterades totalt sex arter: dvärgpipistrell, mustasch-/tajgafladdermus, nordfladdermus, större brunfladdermus, trollpipistrell och vattenfladdermus. Av dessa stod dvärgpipistrell, nordfladdermus och större brunfladdermus tillsammans för 98 procent av alla registreringar vid autoboxinventeringen. I Henriksdalsbacken registrerades förutom ovan nämnda sex arter, även enstaka registreringar av brunlångöra. Även i Henriksdalsbacken var dvärgpipistrell, nordfladdermus och större brunfladdermus de i särklass mest frekvent noterade arterna och stod tillsammans för 99 procent av alla registreringar vid autoboxinventeringen (Figur 6).

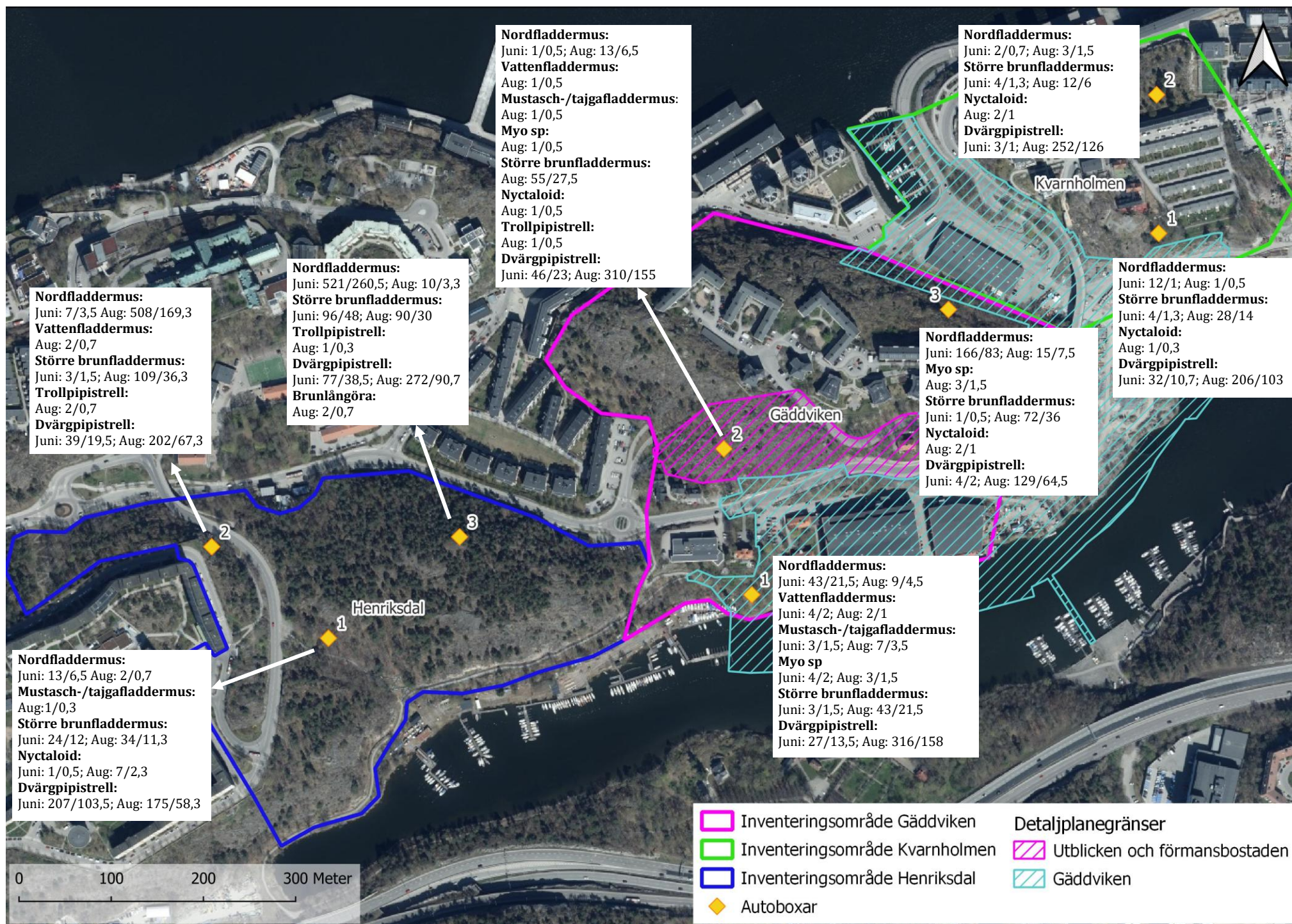
På Kvarnholmen, där den västra delen av detaljplan Gäddviken ingår, noterades totalt tre arter: dvärgpipistrell, nordfladdermus och större brunfladdermus. Dvärgpipistrell stod här för cirka 88 procent av alla registreringar vid autoboxinventeringen. Större brunfladdermus stod för cirka 9 procent och nordfladdermus för cirka 3 procent (Figur 6).

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 15 av 42

Det totala antalet inspelningar av respektive art under samtliga inventeringar i området redovisas i Tabell 3. I Figur 6 visas totalt antal inspelningar samt medelantal inspelningar per natt av respektive art och vid respektive autobox.

Tabell 3. Totalt antal inspelningar som gjorts av respektive art i området under de inventeringar väg & Miljö utfört under åren 2023–2024.

Svenskt namn	Totalt antal inspelningar alla inventeringar
Dvärgpipistrell	2297
Nordfladdermus	1326
Större brunfladdermus	578
Mustasch-/tajgafladdermus	12
Myotis sp.	11
Vattenfladdermus	9
Nyctaloid	7
Trollpipistrell	4
Brunlångöra	2

Figur 6. Placering av autoboxarna samt totalt antal inspelningar/antal inspelningar per natt, per art och månad under fladdermusinventeringarna som utfördes 2023 (Henriksdal och Gäddviken) och Kvarnholmen (2024). Om siffrorna anger till exempel 7/3,5 under en månad betyder det att det gjordes totalt 7 inspelningar av arten, och att det var i medel 3,5 antal inspelningar per natt.

Vid inventeringen i Finnbergets bergrum upptäcktes inga fladdermöss och inga tecken (till exempel spår i form av spillning eller döda individer) på att fladdermöss nyttjar bergrummen som övervintringslokal. Vidare kunde det även bedömas att platsen var olämplig som övervintringslokal och att det är högst osannolikt att fladdermöss nyttjar bergrummen överhuvudtaget. Anledningarna till dess olämplighet för fladdermöss beror på mycket starka dofter av olja året om, en för varm temperatur (temperaturen under besöket var 11°C vilket är för varmt för övervintrande fladdermöss, de föredrar betydligt svalare klimat under sin dvala), att utrymmena frekvent lysas upp mycket starkt när personal rör sig i dem samt kontinuerligt buller i form av fläktar, byggtrafik och arbete.

Några generella tendenser urskildes med hänsyn till fladdermössens aktivitet i områdena. Till att börja med var det en klar dominans av de lite mindre känsliga och vanliga arterna nordfladdermus, dvärgpipistrell och större brunfladdermus. Det är normalt att dessa arter, särskilt dvärgpipistrell och nordfladdermus, är de mest noterade i exploaterade områden i Stockholmsregionen. Resterande arter har alla registrerats med låga antal, trollpipistrell med totalt 4 registreringar, vattenfladdermus med 9, mustasch/tajgafladdermus med 12, obestämd *Myotis* (troligtvis vattenfladdermus eller mustasch-/tajgafladdermus) med 11 och brunlångöra med totalt 2 registreringar (på samma box och samma månad).

Aktiviteten i juni var relativt låg på de flesta autoboxar, förutom på två av boxarna i Henriksdalsbacken, där registreringarna av dvärgpipistrell på autobox 1 och nordfladdermus på autobox 3 var högre i juni än i augusti. Det var dock ingen stor skillnad på antal registreringar av dvärgpipistrell på box 1 mellan juni och augusti. Detta kan tyda på att det finns kolonier i närheten eftersom honorna är mer stationära under kolonitiden och födosöker närmare kolonin, vilket leder till fler inspelningar under den tiden. Dessa arter är dock mycket vanliga och ett högt antal inspelningar kan fås genom att en fladdermus födosöker i autoboxens närhet under några minuter. Nordfladdermöss tenderar vidare att födosöka över samma område en hel natt, vilket gör att antalet inspelningar även skulle kunna kopplas till det beteendet. Några definitiva slutsatser går därför ej att dra.

Vidare var antalet registreringar av dvärgpipistrell på majoriteten av boxarna högre i augusti. Dvärgpipistreller stannar ofta i sina kolonier fram till slutet av augusti, och vid denna tid har även ungarna börjat flyga, vilket gör att aktiviteten ökar. En hög aktivitet mellan juni-augusti skulle alltså kunna tyda på att de har kolonier inom eller i anslutning till detaljplaneområdena. Arten är dock talrik och enstaka födosökande individer kan ge upphov till ett stort antal inspelningar genom att flyga fram och tillbaka i autoboxens närhet under några minuter i sträck. Eftersom aktiviteten dock var relativt hög på nästan alla boxar under augusti tyder detta på att arten nyttjar halvön frekvent och att det är möjligt att den troligtvis är en del av ett fortplantningsområde för arten. Det är troligast att eventuella kolonier finns i äldre byggnader på halvön, alternativt träd som står lite mer skyddat. Det är dock mycket svårt att uttala sig om huruvida några av de utpekade trädstrukturerna inom detaljplaneområdena nyttjas, särskilt då det gått en tid sedan inventeringarna gjordes och dessa strukturer kan ha förändrats.

Med tanke på områdenas belägenhet, på en starkt exploaterad halvö med enstaka grönstråk (förutom trolldalen som är ett lite större grönområde) så noterades ett relativt högt antal strukturer i form av träd med sprickor/lös bark/hål som potentiellt kan nyttjas av fladdermöss. Även enstaka takstrukturer på äldre hus och andra byggnader skulle kunna nyttjas av fladdermöss. Under de manuella inventeringarna i områdena gjordes inga noteringar om kolonier, dessa kan dock vara mycket svåra att upptäcka. Det ska även noteras att det finns ett mycket stort antal byggnader inom områdena och att dessa inte har undersökts vad gäller eventuella kolonier eller övervintrande fladdermöss.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	18 av 42

7. BEDÖMNING AV PLANOMRÅDENAS OCH OMGIVANDE OMRÅDENS BETYDELSE FÖR FLADDERMÖSS

Området som detaljplanerna ligger i består av en starkt exploaterad halvö, med inslag av små och något större grönområden. Detaljplanområdet för Gäddviken består till majoriteten av sin yta av hårdgjord mark med en del bebyggelse i form av industrimark och infrastruktur. Små inslag av naturmark förekommer. Planområdet för Utblicken och Förmansbostaden utgörs i huvudsak av hållmarker. Omkringliggande miljöer domineras av bebyggelse, hållmarker och branter samt några mindre områden med ädellövskog och lövblandskog. Hållmarkerna domineras av tall (*Pinus sylvestris*) med inslag av ädellövsdominerade områden där ek (*Quercus robur*) och lönn (*Acer platanoides*) dominerar. Väster om Gäddviken ligger Henriksdal, där ett lite större naturområde finns. Detta område består av hållmarker, lundskogsområden som domineras av ek och hassel (*Corylus avellana*) samt områden med inslag av triviallöv som björk (*Betula spp*) och klibbal (*Alnus glutinosa*). Området omges i sin helhet av vatten där flertalet mindre båthamnar förekommer.

Området som bedöms mest värdefullt för fladdermöss är den större grönytan vid Henriksdal, samt vissa partier längs vattnet som kan vara värdefulla vad gäller födosök och transport. De mindre ljuskänsliga arterna som man ofta registrerar även i exploaterade miljöer, dvs nordfladdermus, dvärgpipistrell och större brunfladdermus, tar sig förmodligen fram genom, samt till och från halvön, ganska obehindrat. Däremot ligger området förmodligen alltför isolerat, och är även för exploaterat, för att de mer känsliga arterna (till exempel brunlångöra och mustasch-/tajgafladdermus) ska ta sig hit i någon större omfattning. Det finns en del strukturer som kan fungera som koloniplats eller boplats för tillfällig vila, samt enstaka strukturer som möjligtvis skulle kunna fungera som övervintringsplatser för enstaka fladdermöss (Figur 7). Dessa består av träd med strukturer som håll, sprickor och lös bark samt enstaka byggnader och stenmurar. Då inventeringen av dessa gjordes 2023 och 2024 kan mycket ha hänt, vissa av strukturerna kan ha försvunnit men det kan även ha tillkommit strukturer, man får därför se till själva miljön snarare än enstaka strukturer.

Som livsmiljö för hela populationer av fladdermöss är detaljplaneområdena för små, någon koloni kan eventuellt finnas på halvön, men födosökmöjligheterna bedöms vara för begränsade för att tillgodose behovet för flera kolonier av fladdermöss. De mer sammanhängande naturområdena som ligger norr och söder om området (Djurgården i norr och Nackareservatet i söder), är troligtvis mer attraktiva områden för flera fladdermusarter. Halvön nyttjas dock frekvent av fladdermöss och det är troligt att även de mer känsliga arterna använder vissa passager som ledlinje (transportlinje) i landskapet. Dessa passager består oftast av mörkare trädkorridorer samt vattenbryn.

Det finns goda belägg för att nordfladdermus, större brunfladdermus och dvärgpipistrell nyttjar delar av planområdena för födosök. Det är dock troligt att andra delar av omgivande landskap är mer intressanta för fladdermössen ur födosökssynpunkt. Vidare tycks trollpipistrell, brunlångöra, vattenfladdermus och mustasch-/tajgafladdermus nyttja vissa områden på halvön i varierande utsträckning, främst i västra Gäddviken samt det större grönområdet väster om denna detaljplan (trolldalen i Henriksdal). Inga noteringar av de mer känsliga arterna gjordes på Kvarnholmen. Dessa arter är mer känsliga för barriärer som öppna ytor och gatubelysning, vilket kan vara anledningen till att de inte verkar uppehålla sig i området.

Det finns en antydning till att det finns koloni av nordfladdermus i området eftersom en av autoboxarna i Henriksdalsbacken registrerade många fler inspelningar av arten i juni än augusti

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 19 av 42

månad (260/natt i juni respektive 3/natt i augusti). Ingen koloni upptäcktes dock under de manuella inventeringarna som utförts. Nordfladdermöss har i majoriteten av sina fall kolonier i byggnader, och halvön var på aktuella detaljplaner ligger innehar väldigt många byggnader. Eftersök av koloni måste därför riktas till specifika byggnader i det fall de ska rivas.

Även dvärgpipistrell skulle kunna ha koloni inom eller i anslutning till detaljplaneområdena eftersom det var en hög aktivitet av arten under augusti, och denna art tenderar att stanna i sina kolonier till slutet av augusti. Hanarna av dvärgpipistrell börjar även hävda revir under sensommaren, och skulle kunna nyttja utpekade strukturer för detta.

För övriga arter finns inget som tyder på att de potentiella boplatserna som pekades ut under livsmiljöinventeringen nyttjas frekvent, då antalet inspelningar i samtliga inventeringar i området var lågt. Strukturerna kan dock nyttjas som tillfälliga vilomiljöer när vissa individer flyger genom området.

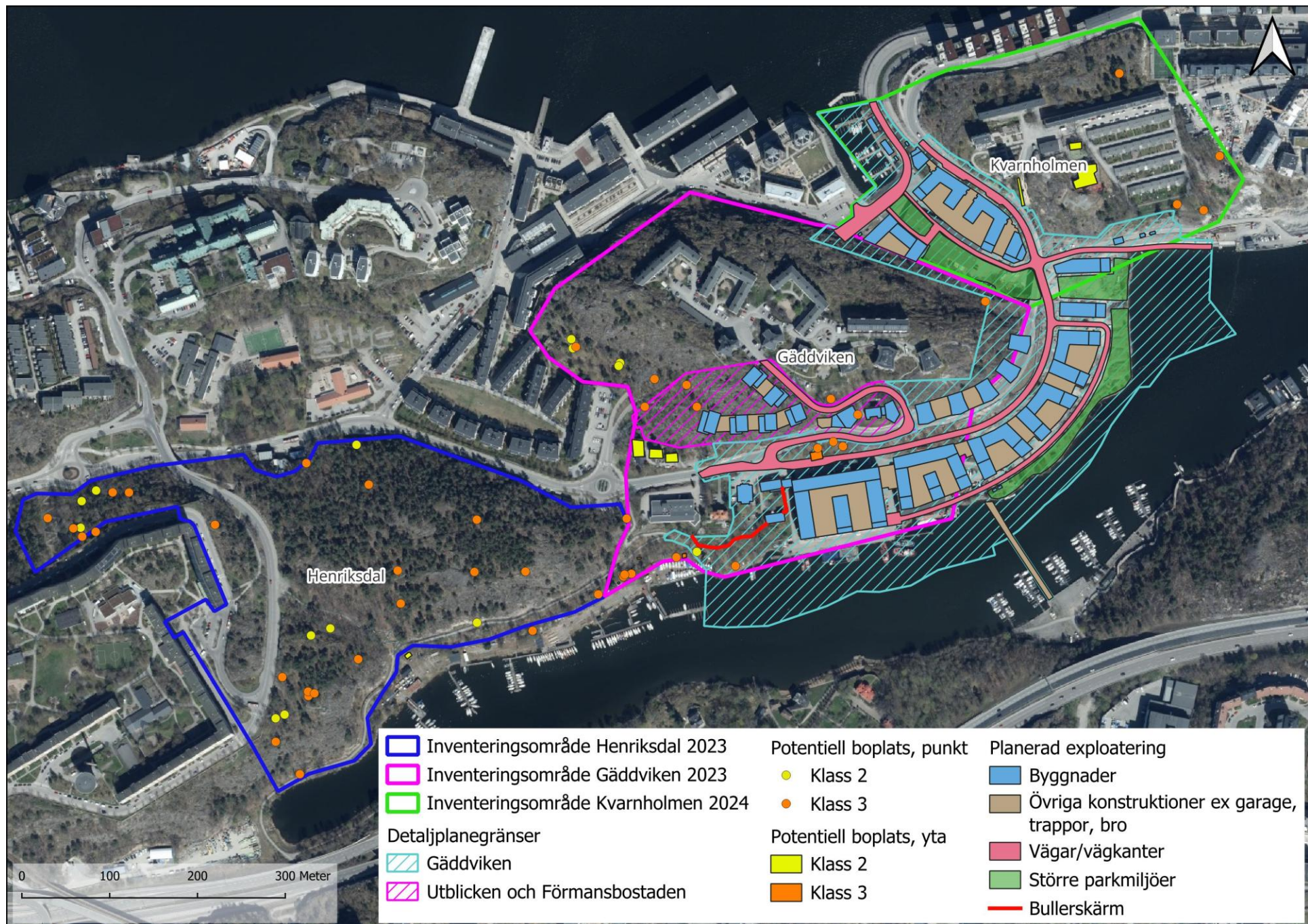
Det finns inga tydliga spridningsvägar inom detaljplaneområdena då de i dagsläget redan ligger väldigt exploaterat och isolerat. För att komma till och från området behöver fladdermöss korsa barriärer i form av vägar, bebyggelse eller större öppna ytor. Dessa barriärer är tydligast för de ljusskygga arterna brunlångöra, mustasch-/tajgafladdermus och vattenfladdermus, för de mindre känsliga arterna är dessa barriärer inte lika tydliga.

7.1 PREBAT landskapsanalys

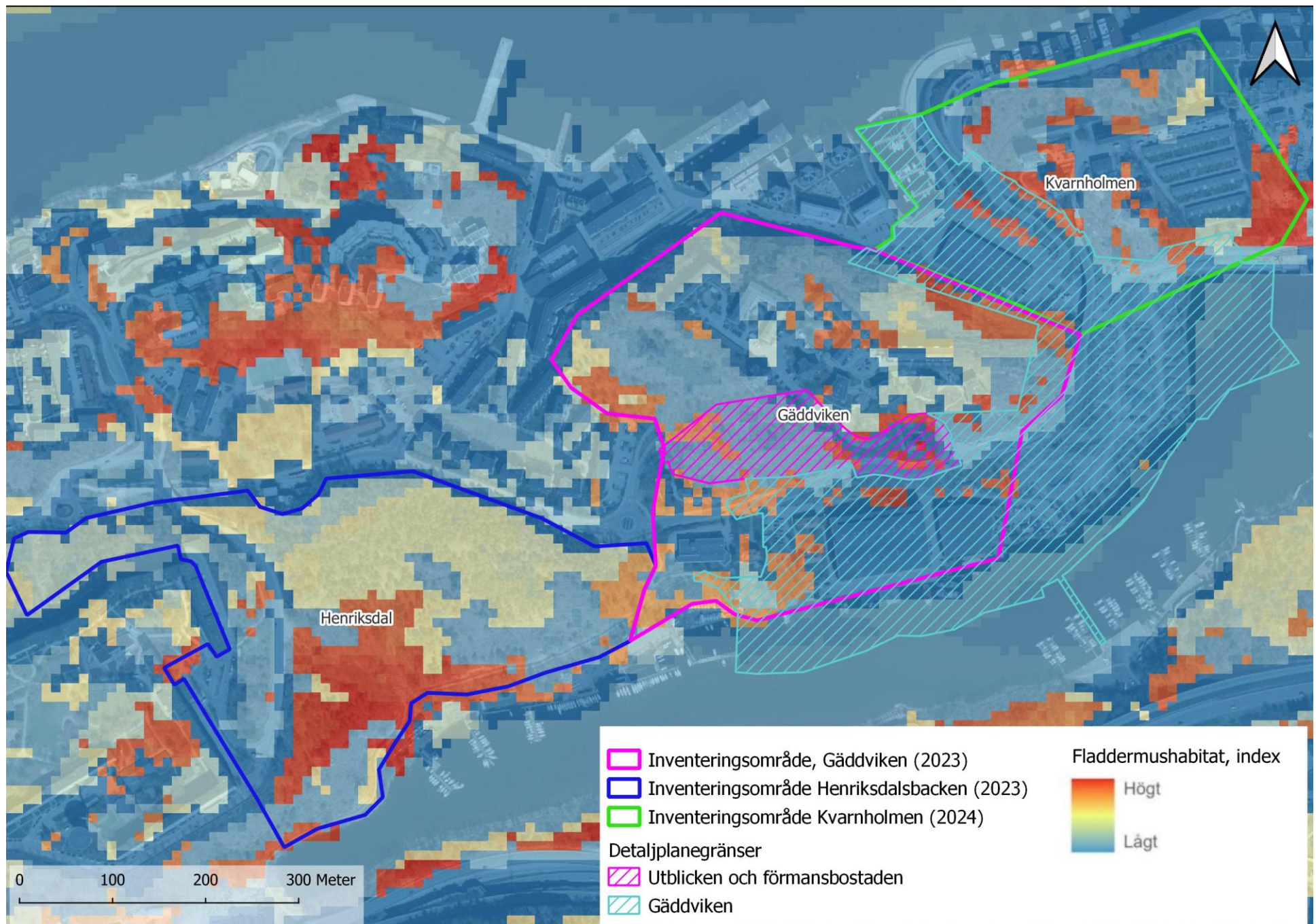
Den landskapsanalys som togs fram av Ecocom 2019 visar att det inom detaljplaneområdena endast finns fläckvis med medelgoda till goda möjligheter för födosök (Figur 8). Modellen för landskapsanalysen är dock utformad på ett sådant sätt att den främst förutsäger vart de mer känsliga arterna av fladdermöss kan tänkas ha sina födosöksmiljöer. För de mer opportunistiska arterna som nordfladdermus, större brunfladdermus och gråskimlig fladdermus kan modellen missa områden som kan vara bra lokaler. Tittar man på halvön i sin helhet är det främst i den västra delen som förutsättningarna för födosök har bedömts vara goda.

Inom detaljplanen för Gäddviken finns det fläckvisa områden som bedömts ha goda förutsättningar till födosök. Dessa områden finns främst i den västra delen av detaljplanområdet och upp mot detaljplanområdet för Utblicken och Förmansbostaden, där det också finns fläckvisa områden som bedömts ha goda förutsättningar till födosök. Inom den östra delen av Gäddvikens detaljplanområde har analysen visat på sämre möjlighet till födosök, vilket inte är förvånande då i princip hela denna yta idag är hårdgjord och utgörs av grushögar, byggnader samt vägar. Det finns dock områden med medelgoda förutsättningar för födosök upp mot den norra sidan av Finnberget samt fläckvis med goda förutsättningar på Kvarnholmen.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 20 av 42

Figur 7. Potentiella boplatser som avgränsades inom och i anslutning till detaljplaneområdena under 2023 och 2024. De miljöer som riskerar att påverkas på ett direkt sätt ligger främst i detaljplanen för Utblicken och Förmansbostaden. Vissa utpekade strukturer kan även påverkas av vägbygge i den nordvästra delen av detaljplanen för Gäddviken.

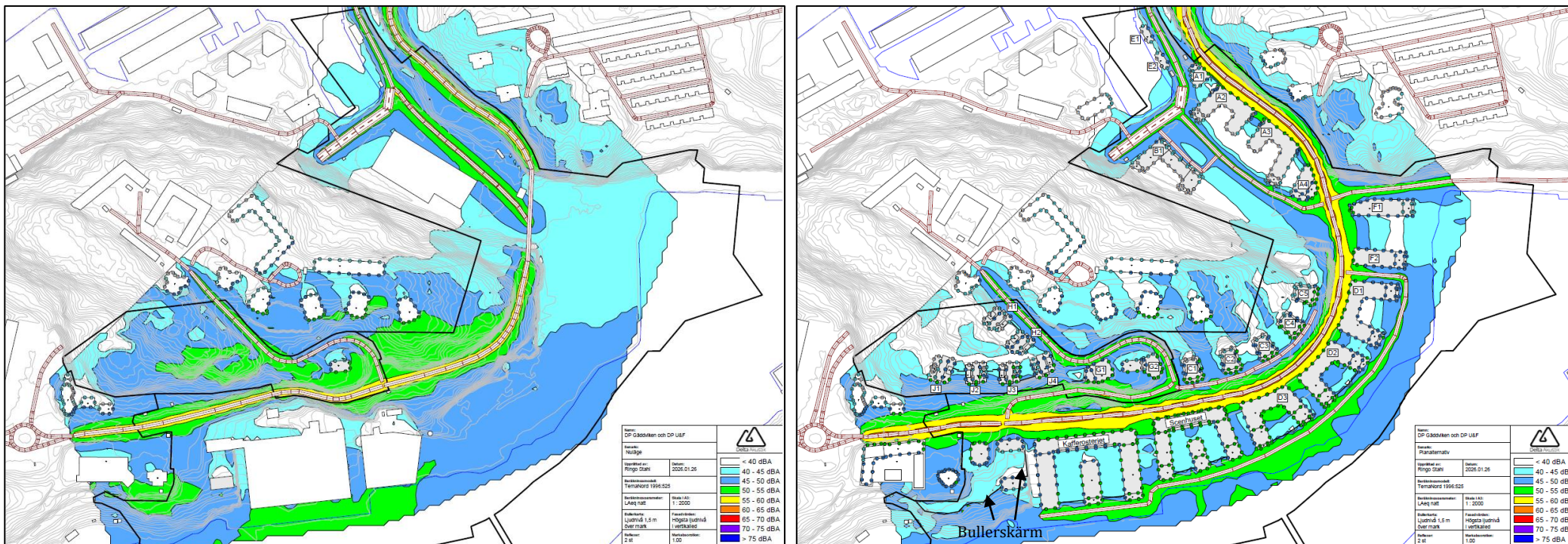

Figur 8. Inom planområdena visar analysen av Ecom att det endast finns fläckvis med goda möjligheter till födosök. Analysen visar något bättre möjligheter utanför detaljplaneområdena, främst i Henriksdal och norr om Henriksdal. Möjligheterna för födosök tycks också fläckvis vara goda på Kvarnholmen.

7.2 Buller

Inom detaljplanerna för Gäddviken och Utblicken och Förmansbostaden (samt till viss del Hantverkshuset) har en bullerutredning tagits fram för att undersöka de förväntade bullernivåerna inom området. Vid denna utredning har även en analys över befintligt buller nattetid tagits fram (Figur 9). Fladdermöss blir likt andra djur störda av för höga nivåer av buller. Vid exempelvis högt trafikerade vägar har det visat sig att fladdermöss undviker att födosöka för att de helt enkelt störs av trafikbullret. Inom området för detaljplanerna Gäddviken, Utblicken och Förmansbostaden och till viss del hantverkshuset så är ljudnivåerna i dag redan ganska höga nattetid, framför allt kring Kvarnholmsvägen. Det är inte klarlagt hur känsliga fladdermöss är för buller och det finns inga fastställda nivåer för vad som är störande ljud för dem. Det har dock visats i studier att enbart uppspelande av trafikljud kan påverka aktiviteten hos fladdermöss minst 20 meter från bullerkällan (*Finch m.fl. 2020*). Läger man därtill till ljusstörning genom vägbelysning (som de flesta vägar har) så tillkommer ytterligare faktorer som gör att fladdermössen undviker områdena. För att minska trafikbullret i området planeras befintlig skärm längs med Värmdöleden (utanför detaljplaneområdena i söder) utökas, samt att bullerskärmar även planeras sättas upp i den sydvästra delen av detaljplaneområdet för Gäddviken. Vid en jämförelse mellan dagens bullernivåer nattetid och förväntade bullernivåer nattetid efter planens genomförande, med skärmar, ses att bullernivåerna förväntas öka i liten grad längs vägar, men att de i stora delar förväntas minska något (Figur 9). Förändringar i bullernivåerna bedöms därför inte påverka fladdermöss i området till det negativa.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	23 av 42

Figur 9. Till vänster: Bullerkarta över DP Gäddviken, DP Utblicken och Förmansbostaden och till viss del DP Hantverkshuset nattetid, i nuläget. Till höger: Bullerkarta över DP Gäddviken, DP Utblicken och Förmansbostaden och till viss del DP Hantverkshuset nattetid, efter planens genomförande inklusive bullerskärmar. I figuren syns även ungefärlig placering för de bullerskärmar som planeras i den sydvästra delen, bullerskärmen längs Värmdöleden är dock inte med i figuren.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	24 av 42

8. RÖDLISTNINGSKATEGORI OCH HOTBILD FÖR BEDÖMDA ARTER

8.1 Livskraftiga arter

Sex av arterna, vattenfladdermus, trollpipistrell, större brunfladdermus, dvärgpipistrell samt mustasch-/tajgafladdermus, är listade som *livskraftiga* (LC) i *Rödlistade Arter i Sverige 2020*.

Detta innebär att arterna är tilldelade rödlistans lägsta möjliga klassning. Arternas populationsstorlek och storleken på deras utbredningsområde överskrider gränsvärdet som krävs för rödlistning. Det finns inte heller några tecken på någon betydande populationsminskning hos arterna. De värden som rödlistningsundersökningen baserar sig på ligger därför inom gränsvärdena för livskraftig.

Majoriteten av arterna klassades även som livskraftiga i rödlistorna från år 2000, 2005, 2010 och 2015. Undantagen är mustaschfladdermus som klassades som sårbar (VU) år 2000 och 2005, samt trollpipistrell som klassades som nära hotad (NT) år 2000 och 2005.

8.2 Nära hotade arter

Två arter, brunlångöra och nordfladdermus, är listade som *nära hotade* (NT) i *Rödlistade Arter i Sverige 2020*. Det innebär att arterna är tilldelade rödlistans näst lägsta klassning. Arternas populationsstorlek och storleken på deras utbredningsområde överskrider gränsvärdet som krävs för rödlistning. Dock pågår eller förväntas det ske en populationsminskning. Bedömningen baseras på förekomster, arternas habitatkvalitet och geografisk utbredning.

För brunlångöra uppskattas minskningstakten till 17,5 (5–30) procent de senaste 21 åren. Beroende på vilka värden som används vid rödlisteskattningen varierar bedömningen mellan livskraftig (LC) och sårbar (VU) men bedöms troligast vara nära hotad (NT), på gränsen till sårbar (VU).

För nordfladdermus uppskattas minskningstakten till 27,5 (5–50) procent de senaste 21 åren. Beroende på vilka värden som används vid rödlisteskattningen varierar bedömningen mellan livskraftig (LC) och starkt hotad (EN) men bedöms troligast vara nära hotad (NT), på gränsen till sårbar (VU).

Bägge arter klassades tidigare som livskraftiga (LC) i rödlistorna från år 2000, 2005, 2010 och 2015.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	25 av 42

9.1 Brunlångöra

Brunlångöra är en mellanstor art som känns igen på sina väldigt långa öron. Den har sin utbredning från södra Sverige norrut till mellersta Norrland (Figur 10). Arten påverkas negativt av belysning. En kraftig minskning har observerats på ett antal koloniplatser i södra Sverige.

Arten är starkt knuten till stora byggnader, till exempel kyrkor och magasin, där den bildar kolonier. Belysning som innebär ljusföroreningar på sådana byggnader påverkar därför artens överlevnad negativt. Brunlångöra förekommer också ofta i relativt tät skog, i parker och i trädgårdar. Arten födosöker mycket nära träd och buskar, och plockar insekter direkt från grenar, blad och grässtrån. Arten kan också ryttla. På grund av dess tendens att flyga på låg höjd över öppna områden är brunlångöra mer utsatt för trafikolyckor än andra fladdermusarter.

Övervintring sker i grottor, gruvor, i jordkällare eller mellan stenblock. De förflyttar sig oftast inte längre sträckor utan brukar hålla sig relativt nära koloniplatsen.

9.2 Dvärgpipistrell

Dvärgpipistrellen är en av Sveriges minsta fladdermusarter tillika en av de mest utbredda. I södra Sverige är den mycket talrik och förekommer upp till södra delarna av Gävleborgs län samt längs Norrlandskusten upp till Umeå (Figur 11).

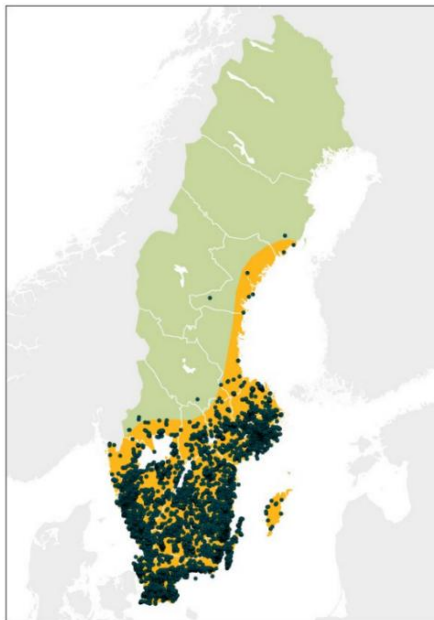
Arten förekommer i glesare skogar (framför allt lövskog), trädbärande beteshagar, i kantzoner mellan åkermark och skog, i närheten av vatten samt i bymiljöer. Den jagar ofta under grenar som hänger över vatten, över små vattenytor och i små skogsgläntor men arten kan också jaga över större sjöar och ut över havet. Som många andra fladdermusarter undviker dvärgpipistrellen stora öppna ytor som åkrar.

Kolonierna är ofta stora, de kan bestå av 300 – 500 individer och bildas oftast i hus eller i trädhåll.

Dvärgpipistrellen, liksom övriga arter i samma släkte, håller till vid yngelkolonierna längre än övriga fladdermusarter. Redan i början av maj anländer de till yngelplatsen och stannar fram till slutet av augusti. Dvärgpipistrellen flyttar oftast inga längre sträckor, men sannolikt lämnar vissa individer Sverige och flyttar söderut under höst och vinter.

Figur 10. Troligt utbredningsområde för brunlångöra i Sverige. Blå prickar visar fynd i artportalen. Karta: Batlife Sverige.

Figur 11. Troligt utbredningsområde för dvärgpipistrell i Sverige. Blå prickar visar fynd i artportalen. Karta: Batlife Sverige.

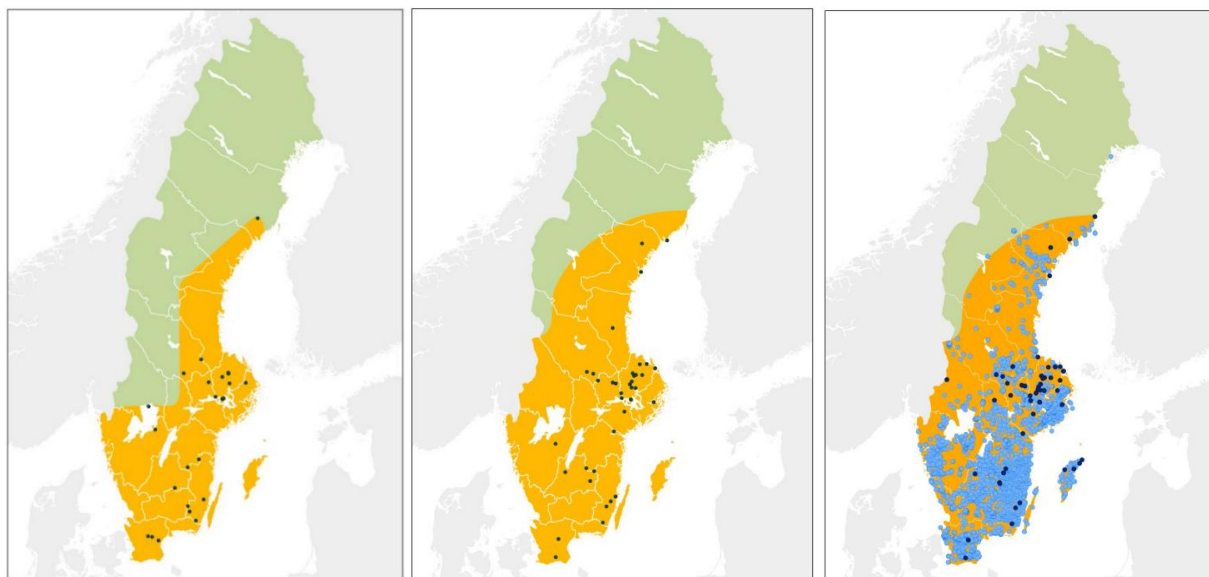
Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	26 av 42

9.3 Mustasch-/tajgafladdermus

Mustasch-/tajgafladdermus beskrivs tillsammans eftersom de är mycket lika varandra i läte, utseende och biotopval. Båda arterna är klassade som livskraftiga (LC) i den svenska rödlistan. De hör till Sveriges minsta fladdermusarter och anses vara vanliga. För att skilja arterna åt krävs noggranna morfologiska studier av främst deras tänder. Hos hanindivider kan man även skilja på dem via form på penis. Kolonifynd tyder på att tajgafladdermusen är den vanligare arten av dessa två. Den förekommer främst från Västernorrland och söderut. Man har även gjort ett fåtal fynd i Västerbotten och Jämtland (Figur 12).

Mustaschfladdermus hittar man i Dalarna, Gävleborgs län och söderut (Figur 12). Både mustaschfladdermusen och tajgafladdermusen är skogslevande och rätt skygga. Under sommarens ljusare perioder undviker de öppna områden. De föredrar blöta skogar, gärna sumpskogar. De jagar på relativt låg höjd, men kan även födosöka uppe bland trädkronorna.

Båda arterna bildar kolonier i trädhål och byggnader och kan bilda stora kolonier på upp emot 100 individer. Under kolonitiden rör sig arterna inom ett mycket litet område, oftast maximalt någon kilometer från kolonin. Arterna flyttar heller inte i någon större omfattning. Övervintring sker främst i grottor, gruvor och mellan stora stenblock.

Figur 12. Troligt utbredningsområde (orange) för mustaschfladdermus (vänster) och tajgafladdermus (mitten), samt artfynd (ljusblå prickar) där man bara kunnat bestämma till mustasch-/tajgafladdermus på kartan till höger. Mörkblå prickar visar fynd av artbestämda exemplar i artportalen. Karta: Batlife Sverige

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 27 av 42

9.4 Nordfladdermus

Nordfladdermus är Sveriges mest utbredda fladdermusart och en av våra vanligaste däggdjursarter (Figur 13). Arten är trots detta faktum rödlistad som nära hotad på grund av en kraftig minskning i södra Sverige.

Födosök sker generellt i alla typer av miljöer, men främst halvöppna miljöer som trädbärande beteshagar eller kantzoner mellan skog och odlingsmark. Arten är en vanlig art i tätorter där den gärna jagar i parker och trädgårdar samt vid dammar och vattendrag.

Nordfladdermusen bildar främst kolonier i byggnader. Arten övervintrar från oktober till april, på en frostfri, fuktig och ej för dragig plats, så som gruvor, grottor eller i marken mellan stora stenblock. Arten migrerar inte i någon nämnvärd omfattning utan övervintrar ofta inom cirka 150 km från koloniplatsen.

9.5 Större brunfladdermus

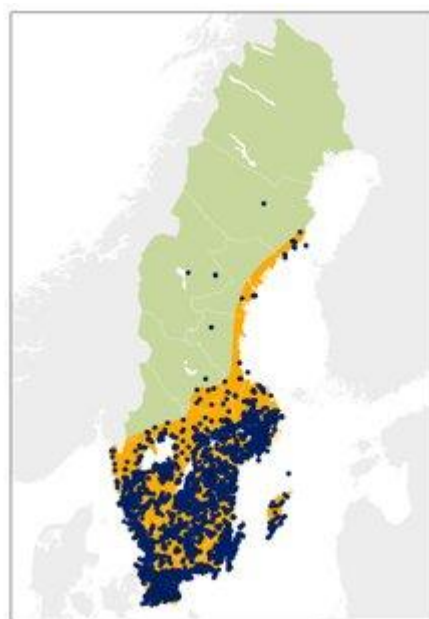
Större brunfladdermus är en vanlig fladdermusart i södra Sverige men rapporter finns så långt upp som till Umeå (Figur 14). Förmodligen förekommer den också längst hela norrlandskusten upp till Umeå. Arten är livskraftig i Sverige (LC).

Större brunfladdermus jagar, till skillnad från många av de andra fladdermusarterna, ofta i det öppna lufthavet. Den jagar på högre höjd, 10 - 50 meter över mark, men ibland ännu högre. Den lever huvudsakligen i större skogsområden med gamla lövträdsbestånd och jagar över öppna och halvöppna miljöer som sjöar, vattendrag, betesmarker och ängar.

Kolonierna bildas oftast i trädhåll och flyttas även regelbundet, troligen för att minska risken för predation. Till skillnad från de flesta andra fladdermusarter där honorna födosöker nära kolonin, kan större brunfladdermus födosöka flera mil från den. Enstaka övervintrare har påträffats i hus i Sverige men kunskapen om i vilken mån större brunfladdermus övervintrar i landet är begränsad. Arten kan flytta långa sträckor och en stor del av populationen tros lämna landet för övervintring.

Figur 13. Troligt utbredningsområde för nordfladdermus i Sverige. Blå prickar visar fynd i artportalen. Karta: Batlife Sverige.

Figur 14. Troligt utbredningsområde för större brunfladdermus i Sverige. Blå prickar visar fynd i artportalen. Karta: Batlife Sverige.

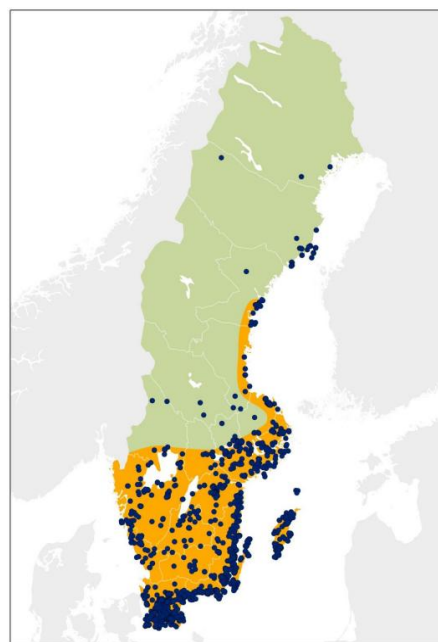
Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 28 av 42

9.6 Trollpipistrell

Trollpipistrell är en liten art som är ganska vanlig i södra och östra Götaland samt i östra Svealand. I den västra delen av Sverige är den dock lite mer ovanlig. Den förekommer upp till Uppsala län och utmed Norrlandskusten upp till Umeå (Figur 15). Man har också påträffat trollpipistrell på Gotska sandön.

Trollpipistrell påträffas i glesare skogar, trädbärande beteshagar, i närheten av vatten, i kantzoner mellan odlingsmark och skog samt i bymiljöer. De födosöker ofta över vatten, över skogsstigar och i kantzoner till skogsmark samt vid gatubelysning. De jagar på 3 – 20 meters höjd men ibland lägre över vatten. Födan består främst av nattfjärilar och mygg. Arten undviker stora öppna områden som åkrar.

Kolonier bildas i hus eller trädhåll och består av upp till 200 individer. Det är osäkert i vilken omfattning trollpipistrellen övervintrar i Sverige. Troligtvis finns några individer som övervintrar i hus. De flesta individer flyttar dock långa sträckor vintertid.

Figur 15. Troligt utbredningsområde för trollpipistrell i Sverige. Blå prickar visar fynd i artportalen. Karta: Batlife Sverige.

9.7 Vattenfladdermus

Vattenfladdermus är en av Sveriges vanligaste arter och hör till de mindre fladdermusarterna. Den har ett sammanhängande utbredningsområde från Skåne upp till Västerbotten (Figur 16).

Vattenfladdermus förekommer, som namnet antyder, vid sjöar och vattendrag, där den födosöker tätt ovan vattenytan eller i närliggande strandskog. Dess typiska sätt att födosöka gör arten mycket lätt att känna igen. Den kan i vissa fall förväxlas med dammfladdermus i flykten, som också flyger tätt över vattenytan. Dammfladdermus är dock mycket sällsynt och större än vattenfladdermusen.

Vattenfladdermus kan bilda relativt stora kolonier i byggnader eller trädhåll. Under kolonitiden jagar de flesta honorna ofta ganska nära kolonin då de återvänder flera gånger under en natt för att ge ungarna di och värme. Det finns dock individer som ger sig ut över sjöar och jagar flera kilometer från kolonin. Arten övervintrar från oktober till april, på en frostfri, fuktig och ej för dragig plats, så som gruvor, grottor och mellan stora stenblock. Arten räknas inte till en av våra migrerande arter men troligen finns det individer som flyttar.

Figur 16. Troligt utbredningsområde för vattenfladdermus i Sverige. Blå prickar visar fynd i artportalen. Karta: Batlife Sverige.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 29 av 42

10. BEDÖMNINGSGRUNDER FÖR PÅVERKAN PÅ FLADDERMÖSS

På ett generellt plan kan negativ påverkan på fladdermöss kopplas till förlust eller försämring av livsmiljöernas funktion kopplat till födosök, koloniplatser, viloplatser, övervintringsmiljöer samt försämrade möjligheter till spridning i landskapet.

Förlust eller försämring av födosökmiljöer kan till exempel bestå av att insektsrika områden där fladdermössen jagar tas i anspråk och exploateras. Förlust av koloniplatser, viloplatser och övervintringsmiljöer kan bestå av att gamla träd med håligheter, lador och gamla byggnader samt stenrösen och jordkällare förstörs i samband med byggnadsprojekt.

Gällande möjligheterna till spridning är bland annat barriäreffekter av vikt, det vill säga att en exploatering ger upphov till en barriär som fladdermössen inte passerar. Dessa barriärer kan bland annat utgöras av stora vägar, byggnader, åkrar eller kraftigt belasta miljöer. Påverkan kan antingen handla om att fladdermöss undviker barriären, eller att de riskerar att förolyckas när de försöker ta sig förbi den. Vidare påverkas möjligheterna till spridning även negativt vid ingrepp i befintliga ledlinjer där de annars kan sprida sig fritt. Detta sker via fragmentering av befintliga naturmiljöer och avverkning av skogsområden.

Enskilda individer kan även riskera att dödas eller störas om till exempel träd som utgör viloplatser eller koloniplatser avverkas under deras aktiva period under året.

För bägge detaljplaner bedöms därför punkterna 1, 2 och 4 av 4a § ASF vara av relevans med hänsyn till registrerade arter av fladdermöss.

Med stöd från aktuell rättslig praxis och vägledning bedöms därmed planernas påverkan utifrån risk för att avsiktlig döda individer, störa individer samt negativ påverkan på KEF hos livsmiljön för fladdermöss på grund av föreslagen verksamhet. Inverkan på KEF bedöms utifrån påverkan på födosökmiljöer, vilo- och övervintringsplatser, förmåga till spridning i landskapet, och slutligen påverkan på koloniplatser.

Bedömningen av de två detaljplanalternativen och dess påverkan på registrerade fladdermusarter kommer att ske separat under efterkommande huvudrubriker. Sedan görs en kumulativ påverkansbedömning där båda planerna samt omgivande detaljplaner och exploateringsprojekt tas i beaktning.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 30 av 42

11. PÅVERKAN AV DETALJPLAN GÄDDVIKEN

Nedan följer en redovisning av Gäddvikens detaljplan och dess risk att utlösa förbuden i 4a § ASF. Detaljplanen för Gäddviken planeras inom ett område som i dagsläget består i huvudsak av byggnader och hårdgjorda ytor. Det finns dock inslag av naturmark spritt inom området.

11.1 Risk att döda individer

Vid avverkning av träd i samband med projektets genomförande finns risk för att individer av fladdermöss dödas. Detta då det finns förekomst av träd med skrevor eller håligheter som skulle kunna användas som kolonitrad och/eller viloplatser dagtid för enstaka fladdermöss (Figur 7).

Denna risk gäller främst nordfladdermus, dvärgpipistrell och större brunfladdermus. Risken att individer av arterna trollpipistrell, vattenfladdermus, mustasch-/tajgafladdermus, obestämda myotis-arter eller brunlångöra förolyckas på detta sätt är låg. Detta då inventeringarnas registrerade fynd av dessa arter bedömdes vara enstaka förbipasserande individer, majoriteten under sensommaren. En liten risk att döda individer som stannar till för vila i någon av strukturerna kvarstår dock.

11.2 Risk att störa individer

Risken att störa individer av fladdermöss är främst kopplat till ökad grad av ljusföroreningar i grönstråk eller vid vattenbryn som används vid förflyttning eller födosök. Denna risk gäller för samtliga noterade arter. Arterna brunlångöra, vattenfladdermus samt mustasch-/tajgafladdermus är mer ljuskänsliga arter som störs av upprättandet av nya ljuskonstruktioner i tidigare mörklagda områden. Dvärgpipistrell, större brunfladdermus och nordfladdermus är mindre ljuskänsliga, men missgynnas fortfarande av kraftiga ljusföroreningar, särskilt under kolonitid.

Risken att störa individer till följd av mer ljusföroreningar är främst kopplad till den nya bro som är tänkt att anläggas över Svindersviken. Här är risken att störa arten vattenfladdermus lite högre, då de ofta flyger tätt över vattenytan och troligtvis nyttjar Svindersviken vid förflyttning. Även övriga registrerade arter nyttjar troligtvis tidvis Svindersviken vid förflyttning och födosök. Ytterligare upplysning av vattnet här riskerar därför att störa när fladdermöss förflyttar sig eller födosöker. Den parkmiljö som ska anläggas nordost om bron bedöms dock, gentemot hur det ser ut idag med hårdgjorda och öppna ytor, kunna gynna fladdermöss, särskilt vad gäller födosök och transport. För att parkmiljön ska vara gynnsam för fladdermöss måste det planeras med fladdermöss i åtanke, särskilt vad gäller ljus längs vattenlinjen.

Ytterligare ljusföroreningar riskerar också att störa individer i de befintliga grönstråken, särskilt i den sydvästra delen av detaljplanen, söder/sydväst om "Tjänstemannahuset" och "Parkhuset". Samma risk ses i den norra delen av detaljplanen, där Sundsparken planeras. Här finns idag ett grönstråk som är relativt mörklagt, bakom en padelhall. Ytterligare ljusföroreningar över detta område riskerar att störa födosökande och förflyttande fladdermöss.

Så länge ljusföroreningar inte ökar i mycket hög grad i resterande delar av detaljplaneområdet bedöms risken för störning till följd av ljusföroreningar som låg, detta för att området i dagsläget redan är så pass upplyst och exploaterat.

Även bullrande arbeten kan störa fladdermöss. Då detaljplanen redan ligger i ett så pass exploaterat område, samt att bullernivåerna efter projektets genomförande förväntas minska något i stora delar av området bedöms risken för att störa individer av fladdermöss genom

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 31 av 42

buller som liten efter det att exploateringen är klar. Dock skulle bullrande arbeten i och med projektets genomförande, i och i anslutning till grönområden, kunna riskera att tillfälligt störa fladdermöss. Störst risk att störa fladdermöss genom buller bedöms vara i områden utpekade i Figur 17, vid byggnation samt vid uppsättning av bullerskärm.

11.3 Påverkan på kontinuerlig ekologisk funktion

Födosök, vilo- och koloniplatser samt spridning i landskapet

Den landskapsanalys som togs fram av Ecocom 2019 visar att de bästa biotopkvaliteterna för fladdermöss företrädesvis ligger utanför detaljplaneområdet, även om det finns fläckvis med bra förutsättningar inom. Generellt sett är dock värdet för fladdermöss lågt inom detaljplaneområdet. Vid livsmiljöinventeringen noterades några träd inom planområdet som bedömdes kunna utgöra potentiella bo/vilomiljöer för fladdermöss. Kartering av potentiella boplatser gjordes även i närområdet till detaljplanen, och de flesta potentiella boplatserna finns utanför detaljplanegränsen, bortfall av enstaka potentiella strukturer bedöms därför inte påverka tillgången på vilo- och koloniplatser i närområdet (observera dock att nedtagning av dessa strukturer kan riskera att störa eller döda individer).

Planområdet är beläget på en halvö där det redan finns gott om starka och svaga barriärer i närområdet, vilket troligtvis är anledningen till att de mer känsliga arterna, till exempel mustasch-/tajgafladdermus och vattenfladdermus, inte har registrerats här i någon högre utsträckning. Det finns dock inspelningar av arterna på autobox 2 (som var placerad i den västra delen av planområdet för Utblicken och Förmansbostaden) och på autobox 3 (som var placerad i den nordöstra slutningen av Finnberget) var det tre registreringar av någon *Myotis*-art. Mest troligt är att de nyttjar trädridåerna kring Hantverkshuset och disponentvillan vid förflyttning över till Finnberget. De arter som förekommer i högre utsträckning är nordfladdermus, dvärgpipistrell och större brunfladdermus, vilka alla är mindre känsliga för dessa barriäreffekter. Dessa tre arter bedöms kunna fortsätta nyttja större del av planområdet trots föreslagen plan. Troligtvis kan de parkmiljöer som planeras gynna spridningen av fladdermöss inom planområdet så länge dessa områden planeras så att det finns mörka ridåer av träd och växtlighet som fladdermössen kan nyttja vid förflyttning.

Risken att påverka KEF kan ses vid den nya bro som är tänkt att anläggas över Svindersviken, främst i form av ökad belysning. Risken för nordfladdermus, större brunfladdermus och dvärgpipistrell bedöms som låg, men bron har en något högre risk att påverka de mer ljuskänsliga arterna, då de potentiellt kan sluta nyttja vattnet som ledlinje vilket kan påverka deras möjligheter till förflyttning och födosök i landskapet, och därmed påverka KEF.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 32 av 42

11.4 Sammanfattning för DP Gäddviken

Detaljplanen för Gäddviken bedöms riskera att döda och/eller störa individer av fladdermöss, denna risk är störst för arterna större brunfladdermus, nordfladdermus och dvärgpipistrell. Det finns en liten risk att störa eller döda individer av trollpipistrell, vattenfladdermus, mustasch-/tajgafladdermus och/eller brunlångöra. Risken bedöms som liten för dessa arter på grund av de få antal registreringar som gjorts i området samt områdets naturmiljö, som inte är attraktiv för dem.

På grund av områdets redan exploaterade och isolerade läge bedöms risken att negativt påverka KEF som liten så länge belysning planeras med hänsyn till fladdermöss. Antalet potentiella boplatser är högre utanför planområdet än innanför, och ett bortfall av enstaka strukturer inom planområdet bedöms inte påverka KEF vad gäller tillgången på boplatser. Vad gäller spridningsvägar finns en liten ökad risk att påverka KEF för de mer ljuskänsliga arterna, varför det är viktigt att planera belysning i området väl.

Ovanstående medför att skyddsåtgärder bedöms vara nödvändiga för att undvika konflikt med punkt 1, 2 och 4 i 4a § artskyddsförordningen. Dessa beskrivs vidare under rubrik 13 *Skyddsåtgärder*.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 33 av 42

12. PÅVERKAN AV DETALJPLAN UTBLICKEN OCH FÖRMANSBOSTADEN

Nedan följer en redovisning av detaljplan Utblicken och Förmansbostaden och dess risk att utlösa förbuden i 4a § ASF. Detaljplanen för Utblicken och Förmansbostaden planeras inom ett område som idag i huvudsak består av naturmark bestående av hållmark med inslag av ädellöv.

12.1 Risk att döda individer

Vid avverkning av träd i samband med projektets genomförande finns risk för att individer av fladdermöss dödas. Detta då det finns förekomst av träd med skrevor eller håligheter som skulle kunna användas som kolonitrad och/eller viloplatser dagtid för enstaka fladdermöss.

Denna risk gäller främst nordfladdermus, dvärgpipistrell och större brunfladdermus. Risken att individer av arterna trollpipistrell, vattenfladdermus, mustasch-/tajgafladdermus, obestämda Myotis-arter eller brunlångöra förolyckas på detta sätt är låg. Detta då inventeringarnas registrerade fynd av dessa arter bedömdes vara enstaka förbipasserande individer, majoriteten under sensommaren. En liten risk att döda individer som stannar till för vila i någon av strukturerna kvarstår dock.

12.2 Risk att störa individer

Risken att störa individer av fladdermöss är främst kopplat till ökad grad av ljusföroreningar åt naturmarken i väster, där det gjorts relativt många inspelningar av särskilt dvärgpipistrell. Eftersom trähusen som ligger precis utanför detaljplanens sydvästra gräns har bedömts kunna utgöra boplatser för fladdermöss finns även risken att störa individer om dessa utsätts för mer ljusföroreningar. Risken gäller dock för samtliga andra noterade arter också, då dessa också kan nyttja naturmarken vid transport eller födosök. Arterna brunlångöra, vattenfladdermus samt mustasch-/tajgafladdermus är mer ljuskänsliga arter som störs av upprättandet av nya ljuskonstruktioner i tidigare mörklagda områden. Dvärgpipistrell, större brunfladdermus och nordfladdermus är mindre ljuskänsliga, men missgynnas fortfarande av kraftiga ljusföroreningar, särskilt under kolonitid.

Så länge ljusföroreningar inte ökar i mycket hög grad i resterande område inom detaljplanen bedöms risken för störning till följd av ljusföroreningar som låg, detta för att området i dagsläget redan är så pass upplyst och exploaterat.

12.3 Påverkan på kontinuerlig ekologisk funktion

Fodosök, vilo- och koloniplatser samt spridning i landskapet

Den landskapsanalys som togs fram av Ecocom 2019 visar att de bästa biotopkvaliteterna för fladdermöss företrädesvis ligger utanför detaljplaneområdet, även om det finns fläckvis med bra förutsättningar inom. Generellt sett är dock värdet för fladdermöss lågt inom detaljplaneområdet. Vid livsmiljöinventeringen noterades några träd inom planområdet som bedömdes kunna utgöra potentiella bo-/vilomiljöer för fladdermöss. Kartering av potentiella boplatser gjordes även i närområdet till detaljplanen, och de flesta potentiella boplatserna finns utanför detaljplanegränsen, bortfall av enstaka potentiella strukturer bedöms därför inte påverka tillgången på vilo- och koloniplatser i närområdet (observera dock att nedtagning av dessa strukturer kan riskera att störa eller döda individer).

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 34 av 42

Planområdet är beläget på en halvö där det redan finns gott om starka och svaga barriärer i närområdet, vilket troligtvis är anledningen till att de mer känsliga arterna, till exempel mustasch-/tajgafladdermus och vattenfladdermus, inte har registrerats här i någon högre utsträckning. Det finns dock inspelningar av arterna på autobox 2 (som var placerad i den västra delen av planområdet) och på autobox 3 (som var placerad i den nordöstra sluttningen av Finnberget) var det tre registreringar av någon *Myotis*-art. Mest troligt är att de nyttjar trädridåerna kring Hantverkshuset och disponentvillan vid förflyttning över till Finnberget. De arter som förekommer i högre utsträckning är nordfladdermus, dvärgpipistrell och större brunfladdermus, vilka alla är mindre känsliga för dessa barriäreffekter. Dessa tre arter bedöms kunna fortsätta nyttja större del av planområdet trots föreslagen plan.

Så länge belysning inte spills i för hög grad åt väst och sydväst bedöms att risken att påverka KEF är mycket liten för samtliga inom området registrerade arter.

12.4 Sammanfattning för DP Utblicken och Förmansbostaden

Ett genomförande av detaljplanen för Utblicken och Förmansbostaden bedöms innebära en risk att döda och/eller störa individer av fladdermöss i samband med nedtagning av träd. Denna risk är störst för arterna större brunfladdermus, nordfladdermus och dvärgpipistrell. Det finns en liten risk att störa eller döda individer av trollpipistrell, vattenfladdermus, mustasch-/tajgafladdermus och/eller brunlångöra. Risken bedöms som liten på grund av de få antal registreringar som gjorts i området samt områdets naturmiljö, som inte är attraktiv för dessa arter på grund av dess exploaterade karaktär. Störning kan också ske genom ytterligare ljusföroreningar, särskilt väster och söder ut mot de potentiella strukturer som pekats ut. Det finns till exempel ett par äldre trähus precis utanför detaljplaneområdets sydvästra del, som skulle kunna husera kolonier och därför inte får utsättas för mer ljusförorening än i dagsläget.

På grund av områdets redan exploaterade och isolerade läge bedöms risken att negativt påverka KEF som liten så länge belysning planeras med hänsyn till fladdermöss. Antalet potentiella boplatser är högre utanför planområdet än innanför, och ett bortfall av enstaka strukturer inom planområdet bedöms inte påverka den kontinuerliga ekologiska funktionen vad gäller boplatser. Vad gäller spridningsvägar finns en liten ökad risk till påverkan på KEF för de mer ljuskänsliga arterna, varför det är viktigt att planera belysning i området väl.

Ovanstående medför att skyddsåtgärder bedöms vara nödvändiga för att undvika konflikt med punkt 1, 2 och 4 i 4a § ASF. Dessa beskrivs vidare under rubrik 13 *Skyddsåtgärder*.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 35 av 42

12.5 Kumulativ påverkan av detaljplanerna samt omgivande detaljplaner och exploateringsprojekt

Även om exploatering av mindre lämpliga habitat inte bedöms påverka fladdermöss nämnvärt, så kan en kumulativ effekt byggas upp när fler habitat för fladdermusarterna försvinner eller påverkas i ett redan fragmenterat landskap.

Ljus- och ljudkänsliga arter är redan i stor utsträckning undanträngda på den halvö på vilken Henriksdalsbacken, Gäddviken och Kvarnholmen ligger i och med den omfattande exploatering som idag präglar området. Därtill är området omgivet av stora öppna ytor i form av vatten. De mer ljuskänsliga fladdermusarterna undviker i stor utsträckning att ta sig över så öppna ytor som omger detaljplaneområdena. Även arter som bedöms vara relativt tåliga mot ljud- och ljusbarriärer kan påverkas negativt vid ytterligare förtätning och exploatering som inte tar särskild hänsyn till fladdermöss.

På halvön finns flera påbörjade och planerade projekt som kan komma att påverka både små och något större sammanhängande grönområden. På sikt är risken stor att fortsatt exploatering kommer ha en stor negativ effekt på fladdermöss som uppehåller sig på halvön, något som kan missas vid separata utredningar som endast rör mindre områden. Det är därför av stor vikt att redan i planeringsstadiet av nya detaljplaner ta hänsyn till de naturområden som finns, och planera utifrån ett landskapsperspektiv. På kommunal nivå bör särskilt initiativ tas för att reducera ljusföroreningar.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 36 av 42

13. SKYDDSÅTGÄRDER

Skyddsåtgärder är nödvändiga för genomförandet av detaljplanerna. Detta för att undvika att alternativen utlöser de förbud som listas under punkt 1, 2 och 4 i 4a § ASF med hänsyn till fladdermöss.

13.1 Kontrollera träd och byggnader som ska avverkas/rivas

Om utpekade strukturer (Figur 17) riskerar att påverkas genom avverkning eller rivning bör dessa först kontrolleras så de inte nyttjas som koloniträd av fladdermöss. Detta då det har gått några år sedan inventeringen av fladdermöss och livsmiljöer gjordes. I tillägg kan det, för träd, ha tillkommit och försvunnit strukturer.

13.2 Anpassa tidpunkt för avverkning

Avverkning av träd ska ske under meteorologisk vintertid. Under denna period är det ej sannolikt att träden används som viloplatser. Träden bedöms inte hysa element eller strukturer som är lämpliga för fladdermöss att nyttja som övervintringslokaler.

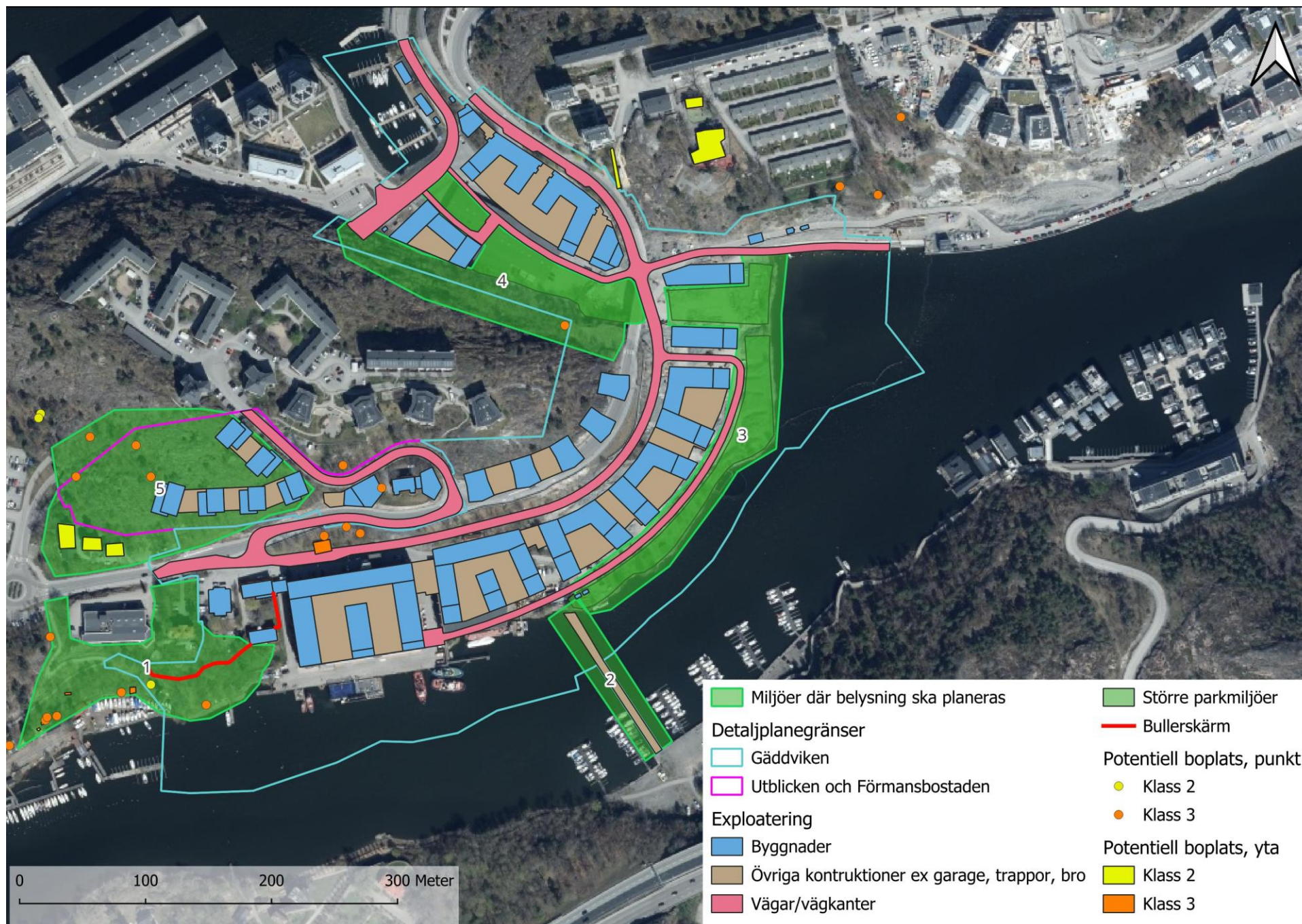
13.3 Anpassad belysning

Belysning av byggnader och andra konstruktioner ska anpassas för fladdermöss. Detta inkluderar marknära, avskärmad belysning som inte bidrar med ljusföroreningar utanför ytor som avses belysas och nyttjas av människor. Strikt dekorativ belysning ska undvikas om den spiller ut över naturmark eller vatten.

Belysning ska inte spillas över följande områden i onödan, och anpassas så att så lite ljus som möjligt sprids över dessa platser i de fall belysning är nödvändig (Figur 17):

1. Skogsområdet i den sydvästra delen av detaljplan Gäddviken, söder och sydväst om den tänkta förskolan. Belysning av förskolegården är okej men under perioden slutet april-slutet av september ska dämpad belysning alternativt rörelsestyrd belysning användas om förskolegården behöver ha belysning nattetid (21.00-05.00). Ljuset ska inte spilla över till markerat område nattetid under samma period.
2. Bron över Svindersviken
3. Vattenlinjen längs den planerade parken i den östra delen av Gäddvikens detaljplan. Även belysning i själva parken ska anpassas.
4. Parkområdet i den norra delen av Gäddvikens detaljplan, särskilt det skogsområde som ligger bakom dagens padelhall bör fortsatt hållas mörkt eller förses med anpassad belysning enligt riktlinjer på sidan 39.
5. Naturmarken i den västra delen av detaljplan Utblicken och Förmansbostaden. Belysning ska även planeras så att det inte sprids mer ljus åt väst och söder (över trähusen) utanför detaljplanens gräns.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 37 av 42

Figur 17. Områden där belysning måste anpassas med hänsyn till fladdermöss.

Följande generella riktlinjer gäller för belysning:

1. Gång och cykelvägar förses med rörelsesensorer som aktiveras när så är aktuellt. Därigenom lysas områden upp enbart när de används.
2. Belysning riktas på ett sätt som minimerar spridning till omgivningen. Förutom nedåtriktat ljus uppnås detta genom att ha så låga stolpar som möjligt.
3. De våglängder som används är av det längre slaget vilket skapar ett varmare, mer orangetonat ljus. Denna typ av ljus är inte lika störande för fladdermöss. Denna åtgärd bedöms inte vara lika viktig som de två ovan men i kombination med dessa kan den ha betydelse.

Upplysning av arbetsområden mellan 21.00 och 05.00 under projektets genomförande ska inte ske under fladdermössens mest aktiva period, slutet av april – slutet av september. Om belysning behövs nattetid under dessa månader ska denna skärmas av så att ljus inte spills över ovan listade områden. Alternativt ska ljuset vara rörelsestyrt så det endast tänds en kort stund vid behov eller om obehörig tar sig in på arbetsområdet.

13.4 Undvikande av buller

Området i vilka detaljplanerna är belägna är redan i dagsläget påverkat av höga bullernivåer. Det finns dock risk att projektets genomförande medför buller av sådan magnitud och karaktär att det stör fladdermössens möjlighet till vila, förflyttning och födosök. För att reducera störning från buller i samband med planens utförande ska bullrande arbete undvikas kvälls/nattetid (21.00-05.00) under fladdermössens mest aktiva period i slutet av april – slutet av september.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	39 av 42

14. ÅTGÄRDER SOM YTTERLIGARE KAN STÄRKA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR FLADDERMÖSS

De parkmiljöer som planeras i samband med detaljplanerna bör utformas så att det finns obelysta trädridåer som fladdermössen kan nyttja vid förflyttning, särskilt längs vattenlinjer. Parkerna bör även ligga i anslutning till befintlig naturmark så att spridningen till dessa inte hindras av några barriärer. Eventuella gräsytor eller öppna miljöer inom planområdena föreslås om möjligt planteras med växter som attraherar insekter, vilket i sin tur skapar förutsättningar för fladdermöss att födosöka. Dessa åtgärder ska dock inte ske på bekostnad av befintliga naturmiljöer, utan snarare inom de miljöer som avses exploateras.

Det är osäkert i vilken omfattning fladdermöss väljer att nyttja fladdermusholkar. Man kan dock med fördel sätta upp fladdermusholkar i de grönområden som bevaras samt i parkmiljöer, för att öka möjligheterna för fladdermöss att nyttja områdena. Holkar ska dock inte sättas upp som en kompensation för förlust av naturliga håligheter, utan ska mer ses som en förstärkande åtgärd.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och Förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	40 av 42

15. SLUTGILTIG BEDÖMNING FÖR PLANALTERNATIVEN

Utifrån beskrivningen av påverkansfaktorer under rubrik 11 och 12 är punkterna 1, 2 och 4 i 4a § ASF relevanta för bägge detaljplaner.

- Punkt 1 är aktuell då detaljplanealternativen riskerar att döda individer av fladdermöss.
- Punkt 2 är aktuell då detaljplanealternativen riskerar att störa individer av fladdermöss.
- Punkt 4 är aktuell då detaljplanealternativen riskerar att påverka kontinuerlig ekologisk funktion genom att ta skogsmark i anspråk och bidra med ökade mängder ljus- och ljudföroreningar.

15.1 Slutgiltig bedömning av Gäddvikens DP samt Utblickens och Förmansbostadens DP

1. Under förutsättning att skyddsåtgärder under rubrik 12 om bevarande kontroll av utpekade strukturer, anpassad tidpunkt för avverkning, anpassad belysning samt begränsning av buller **genomförs** bedöms detaljplanerna vara **förenliga** med punkterna 1, 2 och 4 i 4a § ASF.
2. Under förutsättning att skyddsåtgärderna beskrivna under rubrik 12 **inte genomförs** bedöms detaljplanerna **inte vara förenliga** med punkterna 1, 2 och 4 i 4a § ASF.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 41 av 42

16. REFERENSER

- Art- och habitatdirektivet 1992. Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter
- Artfakta, Sveriges Lantbruksuniversitet. <http://www.artfakta.se>. Åtkomst 2025-04-10.
- Artskyddsförordningen, 2007:845.
- ArtDatabanken, 2020. Rödlstade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- de Jong, J., Gylje Blank, S., Ebernhard, T. & Ahlén, I. Fladdermusfaunan i Sverige – arternas utbredning och status 2020. Fauna & flora 115(3): 2–16.
- Orellana K, Stahl R. 2026. DP GÄDDVIKEN Bullerutredning för detaljplan. Delta Akustik.
- EU-domstolens avgörande av den 4 mars 2021 i de förenade målen C-473/19 och C-474/19, Skydda skogen.
- EU-kommissionens vägledning om strikt skydd för djurarter av gemenskapsintresse enligt art- och habitatdirektivet, Bryssel den 12.10.2021, C(2021) 7301 final.
- Finch D, Schofield H, Mathews F. 2020. Traffic noise playback reduces the activity and feeding behaviour of free-living bats. Environmental Pollution, Volume 263, Part B, 2020.
- J-O Helldin. 2013. Trafikbuller i värdefulla naturmiljöer II – slutrapport, CBM:s skriftserie 74.
- Naturvårdsverket, 2009:2, Handbok för artskyddsförordningen del 1 - Fridlysning och dispenser.
- Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket 2023. Gemensamma riktlinjer för handläggning av artskyddsärenden i skogsbruket. Version 2.0. 2023-12-01.
- Väg & Miljö AB 2023. Inventering av fladdermöss DP Gäddviken, Nacka. Uppsala 2023
- Väg & Miljö AB 2023. Inventering av fladdermöss DP Henriksdalsbacken, Nacka. Uppsala 2023
- Väg & Miljö AB 2024. Inventering av fladdermöss Kvarnholmen, Nacka. Uppsala 2024
- Väg & Miljö AB 2025. PM övervintringsinventering av fladdermöss i bergrum, Gäddviken (Nacka), Uppsala 2025
- Väg & Miljö AB 2025. Artskyddsutredning fladdermöss Gäddviken - Henriksdalsbacken, Nacka kommun. Östersund 2025.

Dokumentnamn	Datum	Sidnr.
Artskyddsutredning Fladdermöss, DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun, 2026	2026-02-26	Sida 42 av 42